

SZÁRNYPRÓBA

Kárpátaljai Magyar Könyvek
222.

Készült a

Összeállította, a szöveget gondozta és az előszót írta: *Csordás László*

A szerzők életrajzi adatainak, írásainak összegyűjtésében közreműködött:
Lőrincz P. Gabriella, a KMMI Tehetséggondozási Programjának vezetője

A borítógrafikát, az illusztrációkat, a fotókat válogatta: *Fuchs Andrea*

Belső illusztrációk:

*Baraté Ágnes, Imre Ádám, Juhász László,
Kalitics Erika, Kárpáti P. Zoltán, Kulín Ágnes, Kutasi Xénia,
Lizák Alex, Lőrincz Katalin.*

Lektorálta: *Zubánics László*
Fülszöveg: *Vári Fábián László*

© Intermix Kiadó, 2013

Intermix Kiadó
e-mail: *titkarsag@mekk.uz.ua*

Felelős kiadó: *Dupka György*
Felelős szerkesztő: *Csordás László*
Nyomdai előkészítés: *Fábián Zoltán*

Készült a Shark Kft.-ben

Budapesti képviselő: H-1011 Budapest, Hunyadi János u. 5.

ISBN 978-963-9814-52-3
ISSN 1022-0283

SZÁRNYPRÓBA

PÁLYAKEZDŐ FIATALOK ANTOLOGIÁJA

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
CSORDÁS LÁSZLÓ

Intermix Kiadó
Ungvár – Budapest
2013

Baraté Ágnes

AZ ANTOLOGIA SZERZŐI

ÁMORTH ANGELIKA

GAZDAG VILMOS

HÁJAS CSILLA

HÉDER INGRID

HORVÁTH (BOJCSUK) ZSANETT

KOVÁCS ELEONÓRA

KURMAI-RÁTI SZILVIA

LENGYEL WANDA

MARCSÁK GERGELY

NAGY EMESE

NÉMETI ANETT

PÁK DIÁNA

PUSZTAI-TÁRCZY BEATRIX

Juhász László

A SZÁRNYPRÓBÁRÓL

Hogyan határozhatjuk meg az irodalomban a nemzedék fogalmát? A *Világirodalmi lexikon* ötödik kötetében a Kemény István által jegyzett *írói nemzedék* címszó alatt a következő megfogalmazással találkozunk: „nagyjából azonos időben fellépő, életkorukban egymáshoz közel álló, világszemléletükben, formálásmódjukban több ponton egymással érintkező, az előttük járó írókkal szemben fordulatot hozó írók csoportja” (Budapest, Akadémiai Kiadó, 1977, 371.). Ez a definíció meglehetősen tág teret enged egy nemzedék körülhatárolására (ahogyan a viszonylagosítására is): az adott generáció tagjai ugyanis csupán *nagyjából azonos* időben lépnek fel, életkorukban csupán *közel állnak* egymáshoz, világszemléletük, poétikai eljárásaik pedig valószínűleg *több ponton érintkeznek*. De ahhoz, hogy ezeket a határokat biztos kézzel kijelöljük, elengedhetetlen az időbeli távolság, az utólagosság tapasztalata. Talán az egyedüli fogódzó az *előző nemzedékkel szembeni fordulat* megjelenése. Éppen ezért fontos szempont lehet, ahogyan a hetvenes évek romániai magyar irodalmának nemzedék-váltási problémáival foglalkozó Miklós Ágnes Kata is felhívja rá a figyelmet könyvében (*A szövértés feltételei*), hogy ne csak az együttindulást, de az együtthaladást, a tagok közötti folyamatos kommunikációt, az ebből származó öndefiníciót, a csoportidentitás kialakulását is bevonjuk értelmezési horizontunkba. Ha ezeket az aspektusokat figyelembe vesszük, vajon beszélhetünk-e ma fiatal nemzedékről a kortárs kárpátaljai magyar irodalomban?

A legutolsó kísérlet a kárpátaljai magyar alkotók fiatal nemzedékének bemutatására 2007-ben történt, amikor is megjelent Kovács Gábor összeállításában és az Intermix Kiadó gondozásában az *Új vetés. Pályakezdő fiatalok antológiája*. A cím alatt zárójelben a következő önmeghatározás olvasható: *A kárpátaljai magyar irodalom ötödik nemzedéke*. Ez a vállalkozás műfajilag kétségtelenül sokszínű volt: a vers és próza mellett tartalmazott műfordításokat, illetve a tanulmány és az esszé is teret kapott. Összesen tizennyolc szerzőt vonultatott fel, akik között mind az életkor tekintetében, mind pedig a művek minőségében komoly különbségek voltak. Elég megemlíteni, hogy az antológia legidősebb szerzője (Papp Ildikó) 1963-ban, a legfiatalabb (Szilágyi Sándor) pedig 1986-ban született. Felmerülhet a kérdés: ez a több mint húsz év korkülönbség vajon befér-e még az életkori közel állás fogalmába? Ennek ellenére a legnagyobb probléma mégiscsak az, hogy a kötetben nem található olyan írás, amely a nemzedéki elkülönítés igényével mutatna rá valamiféle közös alkotói szemléletre. Az antológia alighanem így képtelen betölteni generációs feladatát: a benne megjelent írások összessége nem mond többet, mint egy-egy írás külön-külön, a csoport-

identitás kialakulása legalábbis kétséges. Ennek okát nem feltétlenül az antológiában, sokkal inkább irodalmi életünk szervezetlenségében kell keresnünk. Az *Új vetés* a kárpátaljai magyar irodalom egyik tünete: a fiatal alkotók szétszóródásban élnek, csupán igen-igen nehezen kapcsolhatók egymáshoz. Ezt a tünetet S. Benedek András egyik recenziójában máig ható érvénnyel fogalmazta meg: „a kárpátaljai magyar irodalom feljövő nemzedéke diaszpórában él. Nincs lehetősége arra, hogy szembesüljön önmagával, hogy a korai számvetést megélje” (*Egy verseskötet 'karcairól'*, Együtt, 2009/4, 60.).

Ha a mai kárpátaljai irodalmi életre tekintünk, elmozdulásokat tapasztalhatunk az antológia megjelenése óta. Lengyel János (könyvei: *Kárpátaljáról jöttem*, 2003; *A valóság szaga*, 2006; *Fallal az arcnak*, 2008; *Lyukkal bélelt zsebem avagy hogyan írjunk angolokat? Aforizmák*, 2009; *Halott ember karácsonya*, 2009; *Mitracsek úr elfuserált életének hiteles története*, 2012) és Bakos Kiss Károly (két verseskötete: a *Legyen vers* 2007-ben, a *Része még* pedig 2012-ben jelent meg) neve említhető azon *Új vetés*-szerzők közül, akik rendszeresen jelen vannak az irodalmi életben, publikálnak és visszhangot váltanak ki. Voltak, akik időközben elhallgattak (Becke József Lajos például három versgyűjtemény után), mások tanulmányaikat folytatván háttérbe szorították a szép- és esszéírást, de a legtöbben eddig még nem léptek túl a pályakezdés eseményén. Az időközben feltűnő fiatalok közül Lőrincz P. Gabriella mutat fel folyamatosan szélesedő, témavilágában és poétikájában egyre inkább kidolgozottabb versvilágot (kötetei: *Karcok*, 2009; *Fény-hiány*, 2012). Az elbeszélő műveket tekintve pedig Brenzovics Marianna 2010-ben megjelent első regénye, a *Kilátás* részesült elismerő kritikai fogadtatásban nem csupán Kárpátalján, de Magyarországon egyaránt. Brenzovics Marianna besorolása különösen nehéz, hiszen a 2005-ig létező kárpátaljai gyökerű *Véletlen Balett* hasábjain még költőként indul, majd a magyarországi *Próbaidő* című próza-antológia egyik szerzőjeként tűnik fel, míg első regénye a Pozsony-Budapest székhelyű Kalligram Kiadó gondozásában jelenik meg. Ez az átrendeződés (bizonyos szempontból viszont: lemorzsolódás), illetve kialakulatlan nemzedék-jelleg is arra figyelmeztet, hogy megfontoltan járjunk el egy fiatalokat bemutató antológia céljainak meghatározását illetően, különösen egy ilyen körülhatárolt válogatás során, hiszen egyáltalán nem tudhatjuk biztosan, melyik szerző lép túl az első szárnypróbálgatáson, melyik nem ragad soha többé tollat/billentyűzetet, nem utolsó sorban pedig: melyik marad örök pályakezdő.

A *Szárnypróba* éppen ezért nem akar több lenni, mint ami: pályakezdő fiatalok antológiája. Jelen válogatás nem él ugyan a nemzedéki fellépés és az idősebbekkel való szembenállás eszközével, de magában hordozza mindezek későbbi lehetőségét. A gyűjtemény alapja az *Együtt* című kárpátaljai irodalmi folyóirat fiatalokat bemutató rovata, a *Szárnypróba* (2010-ig még *Új vetés* elnevezés alatt

futott). Ehhez kapcsolódnak azok a szerzők, akik a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet évek óta meghirdetett tehetséggondozási pályázatain tűntek fel. Az itt közölt írások nagy része tehát az *Együtt*, illetve az imént említett pályázatok díjazottjait folyamatosan közlő *Kárpáti Magyar Krónika* hasábjain jelent meg 2008 és 2012 között. Néhány esetben még kéziratban, illetve megjelenés alatt lévő anyagból dolgoztam.

A szerkesztői egyeztetések során világossá vált, hogy az előző antológiához képest több szűkítésre van szükség, ezért műfajilag csupán verseket és novellákat/elbeszéléseket tartalmaz ez a kötet. Persze elképzelhető olyan ehhez hasonló vállalkozás is, amely a pályakezdő fiatalok tanulmányait gyűjti egybe. De a kettő koncepciótlan összekeverése – véleményem szerint – csak zavart okozott volna a befogadóban. A szerzők életkorát tekintve is szűkebben értelmeztem a közel állás fogalmát: csupán az 1984 és 1995 között született pályakezdők kaptak helyet ebben az antológiában. A publikációkat tekintve viszont találhatóunk itt egy-két írás megjelenésén épp csak túl lévő fiatal éppúgy, mint mára már kötettel rendelkezőt.

A *Szárnypróba* nem titkolt célja, hogy összegyűjtse, és ez által kiemelje a legtehetségesebbnek gondolt pályakezdő fiatalok írásait. Habár a versek, novellák között még nagyon kevés a letisztult, határozott hangvételről tanúskodó, de valamennyiben benne van a továbblépés lehetősége.

Csordás László

KOVÁCS ELEONÓRA

1989. október 20-án született Szalókán. Tanulmányait 1995-ben kezdte a Szalókai Általános Iskolában. 2004-2007 között a Nagydobronyi Református Líceumban, 2007-2012 között az Ungvári Nemzeti Egyetemen folytatta tanulmányait. Az irodalom mellett a történelem, elsősorban a Hunyadi család története iránt érdeklődik.

2010. január 20-án a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, próza kategóriában, II. helyezést ért el. Írásait 2011-től közli az *Együtt.* 2012-ben megjelent egy írása a *Partium c.* folyóiratban, valamint a *KULTer.hu* oldalán.

Blogja: <http://www.kovacseleonora.blogspot.com>

SZAPPANTARTÓ SZENTKÉPPEL

Gyermekkoromban anyám kézen fogott, mielőtt átkeltünk volna az úttesten. Hangosan visszszámolt tőztől, a jelzőlámpa zöldre váltott, majd elindultunk. Útközben gömbös fagyit ettünk. Eleinte minden szembejövő felnőttnek köszöntem. Később anyám kioktatott, hogy itt, a városban ez nem szükséges. Ezek után szigorúan összeszorította a száját, és nem szólt többet.

Annak ellenére, hogy csak évente háromszor sétáltunk el a magnóliafák alatt, minden alkalommal találkoztunk a nyomorral. Általában fekete ruhás öregasszony vagy kisgyermekes anya képében jelent meg előttünk. Az előbbi szótlánul gubbasztott a járda szélén, utóbbi pedig adakozásra buzdító szavakat hallatott. A két különböző emberrel való találkozásban a közös pont a lábuknál heverő üres margarinos doboz volt.

Anyám sohasem vett tudomást róluk, pénzt nem adott nekik. Fel sem merült bennem, hogy könyörtelen. Arra gondoltam, hogy nekünk sincs pénzünk.

A jelenet minden nyáron ugyanúgy játszódott le: már messziről megláttam a koldust, és elkezdtem valamiről beszélni, hogy eltereljem a figyelmet. Ezzel akartam elkerülni az anyám helytelen magatartásával való szembesülést.

Szembesülésekből most sincs hiány: tudomásul kell vennem, hogy a lámpa megálljt parancsol. Egyedül torpanok meg. Senki nem nyújtja a kezét.

Sokat változott a sétány. Ezeket a padokat és lámpákat még sohasem láttam. Az út burkolata sem lehet régi. Azonban mégis meglátok egy ismerőst: a fekete ruhás öregasszonyt. Kicsiket lépve közeledik. Jobb kezével görbe botra támaszkodik, a másikban pedig egy szappantartó, rajta némi aprópénz és egy miniatűr szentkép. A fejét lehajtja, közben ezt fújja:

– Jó emberek, segítsenek!

Senki sem annyira öntelt, hogy saját magára vonatkoztassa ezt a kedveskedő feltételezést. Az öreg koldusasszony a sétány közepén halad, így nehéz előle kitérni. Mégis sikerül a kékruhás nőnek, viszont a gördeszkás fiúcska kis híján kudarcot vall. Most én jövök. Előttem áll. Beborul az ég. A hirtelen keletkezett forgószelel a kávézó előtt felkap egy könnyű nádszéket. Felénk sodorja. Úgy tűnik, mindenkinek most vált sürgőssé a hazatérés. A forgószelel közeleg. Ketten maradtunk.

– Nem vagyok jó ember – mondom a szélrohamnak.

Amikor kinyitom a szemem, ismét tűz a nap. Az emberek sietnek a dolguk után. A sétány közepén állok, és egy görbe botra támaszkodom. A kezemben egy piros szappantartó, szentképpel.

RITKA BÚZA, RITKA ROZS

Fehér volt a hó és kopár az udvar. Az ablak előtt egy megfonyadt szőlőlevelet himbált a szél. A rádió szólt, én tanultam. Kinyílt a konyhaajtó. Arra vártam, hogy anyám megjelenjen a folyosón. A televízió sötét képernyőjére néztem, hogy meglássam, mikor lép be a szobába. Aztán eszembe jutott, hogy egyedül vagyok otthon. Egyedül éreztem magam. Kinyitottam az ajtót, és a folyosóra léptem. Megcsapott a hideg levegő. A konyhaajtó előtt állt. Szürke ruhát viselt és zsemleszínű lajbit. A bal kezében egy görbebot, a másikban kicsorbult bádóg. Kék szemével rám nézett, és ezt mondta: ritka búza, ritka rozs.

Már megint meghalt valaki. Arról volt szó, hogy az udvarra néző szobában fogjuk kiteríteni. Aztán elküldtek valamiért a szomszédba. A keresztanyám azt mondta, hogy borsot is hozzak, mert ő csípősen szereti a töltött káposztát. Elindultam a borsért. Buszra szálltam, a sofőr gyorsan hajtott. Ő nem félt a kanyaroktól.

Régebben sivár és szürke volt a zöld szoba. Volt benne egy nagy fekete faágy, hozzá illő szekrény, asztal, szék. A legjobban a faragott székeket szerettem. Kényelmetlenek, de szépek voltak. Az ablakban volt egy régi óra. Égszín-kék, kör alakú, és örökké álló óra. Volt még valami a szobában, amikor beléptem. Ilonka nagymamámról van szó. Ez idegenül hangzik, mert így sohasem szólítottam őt. Azt hiszem, egyszerűen csak nagymamának hívtam. Tehát, amikor beléptem a szobába, volt ott még valaki: a nagymamám. Az ágyon feküdt. A bőre ráncos és fakó volt. Aszott. A karjai tehetetlenül kalimpáltak. Gyere közelebb, ne félj tőle, mondta fogatlan vigyorral a szomszéd öregasszony. Nem félek tőle, gondoltam magamban. Ennek ellenére ott maradtam az ajtó mellett, és hátamat a tűzhely falának támasztottam. Onnan figyeltem, hogyan mosdatják a tehetetlen végtagokat.

Arra emlékszem, hogy a nagymamám ágyán ültem, és népdalokat énekeltem vele. Kék volt a szeme, és általában egy görbe botra támaszkodva járkált. Pontosabban csoszogott. Sokat ült a kapu elé rakott lócán. Néha beszélgetett a szomszéd öregasszonnyal. Most épp hallgat, és a szemeit is lehunyta. Az anyám azt mondta, hogy meghalt, és én ezt még nem érthetem meg. Noha hangosan nem mondtam ellent neki, gondolatban megcáfoltam. Dehogynem értem. Tudom, hogy a halál azt jelenti, hogy az ember többé nem vesz levegőt, és eltemetik. Soha többé nem jön vissza, és énekelni sem fog már. A felnőttek azonban azt hitték, hogy még kicsi vagyok ahhoz, hogy ezt megértsem. El is küldtek a harmadik szomszédba. Ott voltam két napig. A temetés napján sem jöttek értem. Aztán iskolába mentem. A tanító néni nem mondott semmit. A többiek némán csodálták a barna pulóveremet, amit az anyám aggatott rám. Most gyász van, magyaráztam,

ezért hordom. Mit jelent a gyász, kérdezte az egyik lány. Hát azt jelenti, feleltem, hogy nem szabad nevetni. Ő ezen szívből kacagott. Én hallgattam.

December elején beköltöztünk a nagymamám szobájába. Kisebb volt, és jobban lehetett fűteni. Később ez lett a zöld szoba: a függöny, a szőnyeg és a szőlőlugas nyári színe miatt. A szobából eltűnt a faragott ágy és az asztal. A helyükre a rekamié és a tévé került. A sezlony és a faragott szekrény maradt. A tűzhelyet felváltotta a kályha.

Fehér volt a hó és kopár az udvar. Az ablak előtt megfonnyadt szőlőlevelet himbált a szél. A rádió szólt, én tanultam. Kinyílt a konyhaajtó. A televízió sötét képernyőjére néztem, hogy lássam, ki lép a szobába. Eszembe jutott, hogy egyedül vagyok otthon. A rádióból egy közömbös hang beszélt hozzám. Kinyitottam az ajtót. A zöld szobából a hideg folyosóra léptem. Megláttam őt. A folyosó végén állt. Szürke ruhát viselt és zsemleszínű lajbit. A jobb kezében görbebot, a másikban kicsorbult bádóg. Kék szemeivel rám nézett, és ennyit mondott: ritka búza, ritka rozs, majd kitáncolt a hóra. Ezen elcsodálkoztam. Sohasem gondoltam volna, hogy a nagyanyám valaha képes lesz ilyen szapora csárdást járni.

Imre Ádám

HIDEG, SÖTÉT

Mély a föld, sáros a gödör. A hideg és a sötétség ott van.

Kiszámolom a lépéseket és a koppanásokat a deszkán. Most megkeresem a fehér lepedőket, hozok egy kalapácsot és négy apró szöveget. Apántól engedélyt kérek arra, hogy az általa féltett tükrös ajtóba szöveget üssek. Felaggatom a párnahuzatot. Épp eltakarja a tükröt. Most felállok a fotelre és a vitrint is letakarom. A lepel mögött ott a poros pezsgőspohár és a fekete-fehér kávéscsésze. Keresek egy seprűt és megcsörren a telefon. Anyám a nyári konyhában van, én beszélek.

Kész a koporsó, érte lehet menni, mondom anyámnak, majd leplezek tovább. Fél órára egyedül maradok a halottal. Mindenki elment valahová. Apám a koporsóért, anyám a községházára a halotti bizonyítvány miatt. Felszaladok a padlásra, csak onnan tudok telefonálni. Az egyik ismerősöm keres. Elhárítom az érdeklődését. Most nem túl alkalmas. Majd holnapután beszélünk, szia.

Mosogatok, anyám pedig a testvérével beszél. Betegségről és hibákról. Az életért sem okolhatunk senkit, a halálért miért kellene. Bölcselkednek. Megérkezik két gyermek. A halotté. A fiú leparkol a házunk előtt. A lány egy ékes koszorút szorongat kezében. Itt vannak már az ismerősök is. Betegeskedett, öreg volt, visszhangozzák.

A férfiak padokat hoznak, megkeresem a pokrócokat. Most letakarom a padokat, köszönök a férfiaknak. A kutyát hátra küldöm, kiöntöm a vizet. Szállingózik az énekkar. Mindenki sajnálkozik. A szobában felkapcsolják a villanyt. Az asszonyok fekete kendőben álldogálnak a koporsó mellett és fehér zsebkendőt nyomnak a szemükre. Az énekkar rázendít. A kutya is az ólban. Megállapítom, hogy a szünyogokat vonzza a villanykörte. Fogom a tálcát és számolom a lépcsőfokokat. Nem törnek össze a poharak. A szünetben ásványvizet kínálok. Másfél óra éneklés, öt perc szünet. Aztán mindenki hazamegy. A rokonság marad. A gyászoló gyermekek virrasztanak. Most elalszom.

Reggel szemet nyitok és hallgatózom. A nagynéném ébren van. Káposztát tölt az anyámmal együtt. Megszámolom, hány harapás a kenyér. A vasaló forró, a fekete blúz gyűrött. Érzem a huzatot, bezárok egy ablakot. Átöltözöm a temetéshez. Valahogy nincs kedvem kifesteni a szemem. Aztán elámulok az unokatestvérem fekete sminkjén. Szolid eleganciával és kecses szandálban pár szál virágot helyez a ritkán látott idős rokon koporsójára. Indulunk a temetőre. Szemetel az eső. Színes esernyők kerülnek elő.

A család kis csoportokban áll a sírgödör körül. Megszámolom az embereket, a koszorúkat, a cipőm orrára hulló esőcseppeket. A koporsó a sírba kerül. A rosszarcú sírásók buzgón lapátolják a sáros földet. Mintha ezzel kívánnák alátámasztani, hogy megérdemlik a pénzüket. Az egyikük leereszkedik a gödörbe. Anyám

felsőhajt, mert rálépett a koporsóra. Vagy a nagyapám nyughelyére. Gyorsan kimászik, és folytatódik a munka. Most nagy levegőt veszek és anyámat figyelem. Elvész a fekete ruhában, a szeme könnyezik. Apám karjába kapaszkodik. A nagynéném a lánya mellett áll. Az unokatestvérem aggódva figyeli a szandálban egyre nedvesedő harisnyáját. A gyülekezet még mindig énekel. A pap szerint a nagyanyám istenfélő, igaz asszony volt. Szilárdan állítja, noha nem ismerte. Hamarosan vége. Az utolsó rögök, az összes koszorú és a virágok a sírra kerülnek.

A föld sáros, a gödör mély. A hideg és sötétség most van.

Kalitics Erika

SUTTOGOK,

pedig legszívesebben ordítanék. Nyugodtnak mutakozom, de forr bennem a düh. Szeretném a füledbe kiáltani, hogy haragszom rád. Ketten álltunk a gödör fölött. A mélyére néztünk, te elsétáltál. Beleszédültem. Segítségért kiáltottam, te már messze voltál. Nem védtél meg, amikor bántottak. Be akartak törni a szentélyembe. Ott ültél, és annyit mondtál, hogy. Na most már elég legyen, nem

foglalkozom ezzel, mert kelet felől felénk gomolyog egy hatalmas felhő. Sötét, és villámokat szór. Maga alá temet mindent. Elsöpri a házakat, nádszékekkel hordja tele a főteret. A vattacukrot áruló férfi a pálcikák után fut. A bohóc szájátva bámulja a forgósél közepén lévő szárnyas villanymozdonyt. Az elektromos kisülések miatt tönkrementek a telefonok, szünetel az internet-szolgáltatás. Emiatt hús fiatal ragadt a közösségi oldalalakon. Nem tudnak kilépni. Képtelenek a viharfelhőre nézni. Eső lesz, jegyzi meg a szemüveges bácsi, és letörli szakálláról a sörhabot. Dél van, még

a vészharangok sem szólnak. Ekkor ért a fekete viharfelhő a város fölé. A közepén ott ült a főmetsző. Keze helyén egy hatalmas olló, és csak arra vár, hogy eleredjen az eső. Vörös, mint amikor

a vér sugárban tör elő a disznó torkából – ezt írta hétévesen. Dolgozat helyett. A pszichológus azt mondta, hogy elfojtott agresszió miatt a gyerek túlságosan ingatag, és írássák be dzsúdóra vagy járjon futni. A futásból nem lett semmi, mert a város másik végére kellett volna vinni, és sem apus, sem anya nem áldozott erre. Pénzt és energiát nem kímélve a gyermekük jövőjén dolgoztak, de időt, azt nem. Vesztegetnek. Akkor inkább a harc. Legalább megvédi magát az utcán. Nem tudták otthon, mi az a gang. A gongról azonban már hallottak. Ők pedig minden szerda este összegyűltek a tornaterem mögötti fészkerben, és kiosztották a tennivalókat. Te ma lelépsz fizetés nélkül a pizzázóból, mi pedig az öreg koldusasszony kezéből lopjuk ki a pénzt. A tetőpont az volt, amikor az egyik szobatársát is megverte, mert kinyitotta a hűtőt, ahonnan kigurult, majd összetört egy üveg sör. Megrugdostam, dicsekedte a Tiltott Gyümölcsnek. Így nevezett minden lányt, akinek volt barátja.

Tízéves voltam, amikor az utcánkban, a ház előtt rágyújtottam, a szomszéd néni meg kinézett az ablakon, és felelősségre vont. Igen, a szüleim is tudnak arról, hogy dohányzom, majd elpöccintettem a csikket. A néni ekkor bezárta az ablakot. Amikor megkaptam az új kocsimat, elvittem egy körre. Persze akkor is volt egy Tiltott Gyümi – ezt már a haveroknak mesélte, miközben whiskyt kortyolgatott. Elmentem vele az Ophéliába. Épp pezsgőt rendeltem, amikor belépett az akkori barátnőm. Szintén egy pasival. Mondtam neki, hogy legalább ne arra a helyre jött

volna, ahol először randiztunk. Végül is nem hisztizett. Egyrészt kidumáltam magam, másrészt ő is más pasival

érkezett a vihar gyorsan és feltartóztathatatlanul. Már csak a fiú állt a téren. Dacolt a széellel, pedig miatta nem tudott rágyújtani. Próbálkozott, majd elhajtotta a cigarettát. Most is a lányra várt. A Tiltott Gyümölcsre. Arra viszont nem számított, hogy ketten érkeznek. Megálltak előtte. Egyforma ruhában, a hajuk két farkocsba fonva. Valami divathóbort miatt halálfejes masnival. Arcukon fehér púder. Az egyik Gyümi kezében balta. Ekkor felismerte őket. Nyári kaland, kettes számú. Először az idősebb, aztán a fiatalabb. A két nővér össze is veszett miatta. Meglátta a folyópart felől közelegni a szép szál vörös démont. A szemei most is olyan kifejezően szuggesztívek. Most érkezik az idegesítően szép, világosbarna hajú lány. A diszkóban látta őt először. A nevét sem jegyezte meg. Mindegyiket kedvesemnek szólította. Lassan megtelik a tér lányokkal. Többnyire szőkék, szépek és dühösek. Valahai kalandok. Körbeveszik az Alfa Hímet. Persze csak saját maga gondolja ezt. Szétválik a sor, és közelít felé egy vörös hajú lány. Felismeri benne Katát. Szétnyitja ajkait, és elsuttog egy varázsigét. *Haragszom, elhagytál.* A többi lány kántálva ismétli. Boszorkányok, sziszeg a fiú. Közben a felhő megállíthatatlanul közeleg. A tér közepére ért. A közepéből kiszáll az idegesítően szép lány. *Segítségért kiáltottam, elsétáltál.* A kezében tartott metszőkést elhúzza a fiú arca előtt. Ami a számodra a legkedvesebb, mondja a lány halkán és nyugodtan. Annak ellenére,

hogy legszívesebben ordítana. Nyugodtnak mutatkozik, pedig forr benne a düh. Mindannyiukban. A fiú fülébe és a világba kiáltaná, hogy haragszik rá. Gyűlöli. Mert ketten álltak. Jártak. Elárulta, megcsalta, kidobta, bedobta, a gödörbe taszította. Nem védte meg, hanem sértette. Betört a világába, és azt mondta, hogy most már elég, többé nem mondd nekem udvariasságból, azt, hogy. Felbőgött a fűrés. A térről már rég eltűnt mindenki a vihar miatt, így senki sem hallhatta a végtag kockakőre hullásának zaját. Nem volt nagy zöreje, csak a vér spriccelt vékony sugárban. Disznóölés van, mondta a lány, majd zsákmánya holt fejére tette a lábát. Mint gyermekkorában, a fogalmazásban. Lefotózták a hölgyek. Feltöltötték a közösségi oldalra, majd mindannyian beszálltak a közösen alkotott forgószelebe, és a rituális csonkítással kapcsolatos élményeiket megosztották, majd lájkolták a disznóölés pont kom-on.

KRÉTARAJZ AZ ÚTTESTEN

Anyám az ablakhoz lépett, és félrehúzta a függönyt.

– Még nem mentek el — mondta anyám.

– Ráérnek — válaszolt apám.

– Vajon mennyi ideje feküdt ott? — kérdezte anyám. Apámra nézett, aki feszült figyelemmel a televízió képernyőjére összpontosított. — Az öreg rosszul lett — folytatta anyám. — Ledűlt a bicikliről — *ledűlt*, így mondta. — Ki tudja, mennyi ideig feküdt ott, és közben meghalt — ekkor anyám rám nézett. Almát rágszáltam az asztal alatt...

– Hallgasd csak, tényleg esőt mond — reagált apám, aki kizárólag a szakállas meteorológus szavaira figyelt. — Mi nem hallottunk semmit — tette hozzá.

– Mert neked mindig hangosan kell nézni a tévét — jegyezte meg anyám.

Ebben a percben színes csíkok futottak végig a képernyőn.

– Kapsold ki, mondta apám.

Anyám kikémlelt az ablakon.

– Mit nézel? — kérdeztem.

– Semmit, megittad a teát? Akkor mehetsz aludni — anyám kiment a szobából, hogy kényeret adjon a kutyának.

Apám elbóbiskolt. Az ablakhoz húztam egy széket, és a párkányra könyököltem. Éreztem, hogy a hideg beszivárog a réseken. A ház előtt játszódó eseményeket megvilágította a bolt elé és a villanyoszlopra felszerelt lámpa fénye. Még nem ütöttek ki egyiket sem. Láttam, hogy a házunk előtt az utcán egy csoport álldogál. Autók parkoltak a közelben. Két ember az út szélén mozgolódott, közel a földhöz. A bolt előtt a szomszédok álltak sorfalat. Meghallottam, hogy nyílik a konyhaajtó, kattan a villanykapcsoló, és anyám hamarosan visszatér, ezért lemásztam a székről.

Néhány nappal később, amikor anyám kézen fogott, miközben átkeltünk az úttesten, megláttam az aszfalton lévő rajzot. Két kerék, egy bicikliváz és egy összegömyedt ember. Ezt ábrázolta a rajz. Homályosan sejtettem, hogy ennek köze van ahhoz az estéhez, amikor anyám oly sokszor kinézett az ablakon, és annyi ember téblábolt a kapuban. Valami miatt készítetést éreztem arra, hogy a krétarajzhoz érjek. Amikor elsétáltunk mellette, jobb lábammal óvatosan súroltam az ember arcát. Anyám megrántotta a kezem, és mondott valamit a halálról, és arról, hogy ezt nem szabad.

Áltam és hallgattam. Lassan eleredt az eső. A mosás, jajdult fel anyám, és maga után húzott az udvar felé, hogy összeszedje a szárítókötélen himbálózó terítőket. Feltámadt a szél, nagy és lusta cseppekben záporozni kezdett az eső. A bezárt kapu mögül figyeltem, ahogyan az esőcseppek cirógatják, körbeveszik, majd lassan elmosják az aszfalra rajzolt ember körvonalait. Rá kellett volna döbennem, hogy nem a zápor az, ami miatt lassan elmosódik a rajz, s végérvényesen eltűnik az ember.

MOSOLYOGJ

Tizenkét óra és harminc fok lehetett, amikor a Flórián tér mellett megállt a villamos. Az ablaküveget félretolták, a levegő szabadon áradhatott. Volna.

Valaki füttyörészett. Tekintete követte a hangot, és meglátta a huszonöt-harminc közötti férfit. Fehér inget és világos nadrágot viselt, rövid szakállat növesztett. Egymásra néztek. Lehetett valami Mimóza tekintetében, mert a férfi azonnal abbahagyta a füttyörészést. A lány épp a táskájában lévő szacharin-bomba után kutatott, amikor a férfi közelebb lépett a villamoshoz.

A nap tűzött, a digitális készülék harminckettőt, majd delet mutatott. A túloldalon megindult a forgalom: az autók suhantak, a villamos vesztegelt. A férfi annyira közel állt, hogy a karján érezte a fölmelegedett vas izzását. A félrehúzott üvegen keresztül a lány kezére nézett. Az tétován megállt a táska belsejében.

– Ha jobban kinézel az ablakon, – kezdte minden bevezetés nélkül a férfi, – megláthatod, hogy ma csak neked süt a nap, Királylány.

Mimóza megdöbbsent, majd elmosolyodott.

– Köszönöm, hogy elmondta – válaszolt a lány. Ebben a pillanatban hangos sípolással bezárult a villamos ajtaja, a szerelvény egy lökéssel elindult. A férfi a megállóban maradt.

– Viszlát – búcsúzott gyorsan Mimóza. A férfi is formált egy „hello”-t, melyet a lassan mozgásba kerülő villamos után küldött, majd folytatta a füttyörészést, Mimóza pedig mosolyogva hátradőlt.

MIT TEHETNE EGYEBET?

Az utolsó három órában csak a péksüteményre tudott gondolni. Amikor befejezem a munkát, és kilépek az utcára – gondolta magában. Azt számolhatta, hogy mennyi időbe telik megszabadulni a munkaruhától, cipőt váltani, és mikor haraphat bele az omlós, egyszerre édes (a csokoládéöntet miatt) és savanykás (a műflekvár okozza ezt a hatást), olcsó péksüteménybe. Remélem, nem zárják be a boltot addig, és még el sem fogyott, gondolta Mimóza, kezét a gyomrára szorítva. Éhes éppen nem volt, viszont pontosan akkora mértékben vágyott valamiféle kárpótlásra a munkával töltött órákat követően, mint a dohányos nikotinra a repülőút végén. Mimóza nem dohányzott, és irigykedve figyelte munkatársait, akik kávéval és cigarettával „kicsipogták” magukat a munkahelyről, azért, hogy az utcán (buszmegállótól és közintézménytől távol) elszívhassák a négyóránként esedékes nikotinadagot. Számára az este elfogyasztásra kerülő péksütemény jelentette a doboz cigit.

Amikor már kezében tartotta táskáját, idegesen kereste pénztárcáját. Aztán ráeszmélt, hogy nem is vitte magával, viszont reggel a bérlet mellé becsúsztatta a pénzérmét, melynek értéke megegyezik az áhított péksüteményével. Az ajtóból visszafordult, a kártyát elhúzta a panel fölött, nyomott egy jóváhagyó gombot, befejezte a munkát. A felszínen szemerkélő eső és szórakozni induló tömeg fogadta. Senkire sem nézett, céltudatosan az aluljáró felé indult.

A lépcsőn az épp ügyeletes kéregető (mert reggel a vörös hajú üldögélt ott) a figyelmet és szánakozást felkeltő tábla mögött egy könyvet tartott a kezében. Mimóza lassabban lépegetett. Megfigyelte, hogy a nő a kemény kartonlapra filccel fölírt iromány mögött (mely arról szólt, hogy éhezik és hajléktalan) ellenőrzi az időt a telefonján, majd lapoz egyet a térdére helyezett könyvben. Mimóza a lépcső másik oldalára került. Kíváncsian nézegette a negyven év körüli nőt, kinek piszkosszürke arcán erőteljes vonások uralkodtak. Nagy az orra, mélyen ülnek a szemei és pókjai vannak – dörmögte magában Mimóza.

– Mit olvas? – szólította meg a nőt. A hajléktalan szégyenlősen összerezett, és az őt megszólító lány szemébe nézett. Először a keménypapír mögé rejtette a könyvet, majd megmutatta a fedelét.

– Képes Bibliát – válaszolt a nő. Mimóza csodálkozva állt, mert akkor látta utoljára ezt a kiadványt, amikor elsőáldozó volt. Megszorította a kezében lévő érmét. – Ezt olvasom, mit tehetnék egyebet? – mondta a nő, miközben az agyában felsejlett a gondolat, mely szerint neki most szánalmat kellene ébresztenie egy idegen emberben. A hajléktalan nem tudhatta, hogy Mimóza már évek óta nem érzett.

Megmozdult valami. A lendület miatt az érme kicsúszott, és a nő előtt lévő tálkában huppant.

– Azért, mert jól válaszolt – dörmögte Mimóza, mintha egy mesét olvasna fennhangon a juhászbojtárról, aki étket adott a rókának, aki cserében átsegítette őt a harmadik próbán.

Miközben hangosabban gondolkodott, észre sem vette, hogy elhalad a péksütemények mellett, csak automatikusan felmutatta a bérletét, és a föld alá mozgólépcsőzött.

AMIKOR MÁR

négy órája a konyhában ült, elfogyasztott két liter teát, fél tányér zöldséglevest, tíz kanál joghurtot, egy csésze kávét, három teáskanál kókuszreszeléket, két evőkanál porcukrot, egy virsli negyedrészt, viszont az asztalon lévő füzetben nem lapozott. Z. ezek után lépett ötöt az ablak, kettőt a szekrény felé. Képzletben megnyert egy vitát a nővérével szemben. A füzet érintetlen maradt.

A székre térdelt. Ekkor vette észre a tálkába öntött földimogyorót. Felmarkolt néhány szemet, majd a telefonjáért nyúlt, hogy ellenőrizze az időt. A szék ekkor billent meg a felmosás miatt síkos csempén. Z. lezuhant, a rágatlan földimogyoró a torkára csúszott.

Fuldoklott. Eközben a füzetből kiáramló betűk viaszcsseppeket hintettek az arcára.

HORVÁTH ZSANETT

(leánykori név: **Bojcsuk Zsanett**) 1991. február 15-én született Kárpátalján, Beregszász városában. Tanulmányait 1998-ban kezdte a Beregszászi 4. számú Kossuth Lajos Általános Iskolában. 2002-ben felvételt nyert a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumba, amit 2010-ben sikeres érettségivel fejezett be.

Jelenleg BSc-hallgató a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karának Egészségügyi Gondozás és Prevenció képzésén.

2010. január 20-án a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetség gondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, vers kategóriában II. helyezést ért el. 2010. június 25-én a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal „*A Csoda Benned Van*” c. pályázatán vers-ifjúsági kategóriában III. díjat nyert.

VANITATUM VANITAS

*A sötétben vájom a falat,
Vérrel írom neved –
Az nevet, ki utoljára...
Rondót jár az elme,
Borzadok,
Sötétben vagyok!
Nem néz rám az öröm.
Talán nem is lát...
Csak kaparom a fát.*

Juhász László

KURMAI–RÁTI SZILVIA

1984. november 13-án született Nagydobronyban. Tanulmányait 1991-ben kezdte a nagydobronyi középiskolában. 2002-ben felvételt nyert a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolára, ahol 2007-ben diplomát szerzett angol-történelem szakpáron. 2007-2011 között a beregszászi 8-as számú középiskolában dolgozott előbb angoltanárként, majd szervező pedagógusként. 2010-től a *Vitamin + ifjúsági* magazin kultúra rovatának szerkesztője. 2010-2011 között a Sion rádió meserovatának szerkesztője. Időközben két gyermeke született. Jelenleg főállású édesanya.

Irodalmi témájú pályázatokon elért eddigi eredményei:

2005 – a II. RFKMF intézményén belül József Attila születésének 100. évfordulója alkalmából szervezett irodalmi pályázat próza kategóriában első, líra kategóriában második helyezett.

2006 – a II. RFKMF intézményén belül a Magyar Költészet Napja méltatásának apropójából kiírt irodalmi pályázat líra kategóriájának második helyezettje.

2009 – a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási programja keretében meghirdetett alkotói pályázat műfordítói kategóriájának második helyezettje.

2010 – a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázat vers kategóriájának első helyezettje.

2010 – a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázat próza kategóriájának második helyezettje.

2010 – a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázat műfordítói kategóriájának első helyezettje.

Műveit az *Irka* gyermeklap, a *Kárpáti Igaz Szó* közéleti lap, az *Élet-Jel* közművelődési magazin, az *Együtt* (a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjára)

nak folyóirata), a *Kárpátalja* hetilap, a *Kárpáti Magyar Krónika*, a *Vitamin + ifjúsági* magazin és a *Küldetés* c. kárpátaljai református lap publikálta. Továbbá 2009-ben egy meséje helyet kapott a *Nálatok nőnek-e még égisz paszulyok?* címmel a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával megjelent mesekönyvben.

Könyvei:

Törékeny szentek. Mesék, tárcanovellák. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011.

A „malenykij robot” a túlélők visszaemlékezéseinek tükrében. Mélyinterjúk id. Pocsai Vince és Nagy András túlélőkkel. Szolyvai Emlékparkbizottság, KMMI-füzetek XIV., Ungvár, 2011.

Honlapja: <http://www.kurmai-rati-szilvia.com/>

ÉRZELMILEG LABILIS

Öt és fél éves vagyok. Anya és apa tegnap elváltak. Még nem tudom pontosan, mit jelent ez. Talán azt, hogy többet nem fognak csókolózni.

Apa ma reggel elköltözött otthonról. Az összes ruháját bepakolta egy nagy bőröndbe és elment. Észrevettem, hogy anya is csomagol. Megijedtem, hogy ezután egyedül kell otthon laknom. De délután értem jött nagymama, és elvitt magához a Széchenyi utcába.

Szeretem nagymamát. Mindig van a zsebében egy-két szem csoki. Megengedi, hogy én magam vegyem ki onnét. Utána fogat kell mosnom, de megéri az áldozatot. Szép a szobám is. Igaz, hogy a függöny kockás, de nagymama varrt rá csipkét, így olyan, mint a palotákban. Esténként imádkoznom kell. Azelőtt anyáék nem mondták, hogy elalvás előtt beszélgessek Istennel, és mondjam el, mennyire szeretem Őt és mennyire sajnálom azt, hogy rosszkodni is szoktam. Nagymama viszont ott ül az ágyam szélén, míg be nem fejezem az imámat. Szeretek imádkozni. Sem anyát, sem apát nem láttam, mióta nagymama elhozott otthonról.

Délelőtt a korzón sétáltunk nagymamával. Szembe jött velünk anya. Egy idegen bácsival ölelkeztek. Anya megpuszilt és megsimogatta a fejemet. Nagymama direkt elfordította a fejét, mintha haragudna anyára. Én az idegen bácsira haragudtam. Arra gondoltam, biztosan elrabolta anyát apától.

Amikor nagymamával hazaértünk, megkérdeztem, ki volt az az idegen bácsi anyával. Nagymama azt mondta, hogy egy piszkos májámi csődör. Nem tudom, mi lehet az a májámi csődör.

Nemsokára hat éves leszek, így nagymama beíratott az első osztályba. Amikor megnyitották a tanévet, sem apa, sem anya nem jött el, csak nagymama. Amikor vége van az órának, akkor minden osztálytársamért eljönnek a szülei. Értem mindig nagymama jön.

A múltkor Berciért is a nagymamája jött. Megkérdeztem tőle, hogy neki is elváltak-e a szülei. Azt mondta, dehogyis. Csak éppen nem értek rá.

Eljött a születésnapom. Nagymama finom tortát süttött. Vett nekem egy szép csizmát, rózsaszínűt, lakkozottat. Igaz, hogy majd csak télen fogom felhúzni. Dél körül becsöngetett apa. Régen nem láttam, de nagyon örültem neki. Borostás volt az arca. Azelőtt minden nap megborotválkozott. Átölelt, hogy szinte ropogtak a csontjaim. Hozott egy piros iskolatáskát. Nagymama mondta neki, hogy nekem már van iskolatáskám, hiszen egy hónapja iskolás vagyok.

Estefelé csengett a telefon, és felvettem. Nagymama nem hallotta meg, mert a konyhában mosogatott. Anya szólt bele a kagylóba. Felköszöntött, és azt mondta, holnap eljön értem az iskolába, és beülünk fagyizni. Megkért, nagymamának ne szóljak az egészről.

Tegnap anya eljött értem az iskolába. Még lett volna egy rajzóra, de azt mondta, hogy megbeszélte a tanító nénivel. Három gombóc fagyit ettem. Anya folyton azt hajtogatta, hogy nagyon szeret engem és sajnálja, hogy így alakult. Megkérdeztem, hogy alakult. Nem válaszolt. Megkérdeztem, hogy az idegen bácsit jobban szereti-e, mint apát. Erre sem válaszolt. Szomorú volt az arca.

Nagymama nagyon ideges volt, amikor megtudta, hogy anya elvitt engem fagyizni. Amikor megkérdeztem tőle, hogy azért haragszik-e, mert ősszel ettük a fagyit, és könnyen megfájdulhat a torkunk, azt mondta: részben azért. A másik részt nem árulta el.

Jelmezbál volt az iskolában. Nagymama kitalálta, hogy varr nekem egy Piroska-ruhát. Amikor felvettem, az osztálytársaim kinevettek. Azt mondták, ma már senki nem öltözik Piroskának. Ezért elkezdtem sírni. A tanító néni megkérdezte, mi a baj. Megmondtam. Azt válaszolta rá, hogy „*no, megálljanak ezek az osztálytársak!*” Bement abba a szobába, ahol a zsűri volt. Aztán mindannyian kijöttek, és kijelentették, hogy én vagyok az első helyezett. Megkaptam a fődíjat, egy kétkerekű biciklit.

Ma Brigi, a padtársam, szándékosan eltépte a matematika gyakorlófüzetemet. Erre én megcibáltam az egyik copfját. Amikor délután eljött érte az anyukája, elmondta neki, hogy megcibáltam a copfját. De azt nem mondta el, hogy előtte eltépte a gyakorlófüzetemet. Az anyukája a többi gyerek előtt, hangosan kijelentette, hogy én *elvált szülők érzelmileg labilis gyereke vagyok, s ne is törődjön velem Brigi.*

Kint üldögéltem egy padon az iskolaudvaron, amikor észrevettem, hogy anya integet a kerítéson túlról. Odajött, megölelt. Kérdezte, hogy miért vagyok egyedül. Azért, mondtam, mert érzelmileg labilis szülők elvált gyereke vagyok. Aztán rájöttem, hogy rossz sorrendben mondtam a szavakat és kijavítottam magam. Anya dühös volt és szidni kezdte a Brigi anyját, mikor megtudta, hogy ő mondta ezt. Igaz, Brigi anyja ezt nem hallhatta, mert csak én voltam ott meg anya. Mielőtt elbúcsúzott volna, adott nekem egy igazi mobiltelefont, hogy nyugodtan felhívhasson. Kérte, hogy nagymama elől dugjam el.

Vasárnap újra eljött hozzánk apa. Amikor megláttam, rájöttem, hogy mennyire hiányzott eddig, és a nyakába ugrottam. Azt akartam, hogy elvigyen magával. Nem mintha nem szerettem volna nagymamát, nem erről volt szó. De gondolkodás nélkül bementem a szobámba, összecsomagoltam a piros iskolatáskába a ruháimat, meg a könyveimet. Nagymama és apa ugyancsak meglepődött, mikor beléptem a konyhába felpakolva. Kijelentettem, hogy a biciklit majd máskor visszük el. Apa nagyon megbántott akkor, mert azt mondta, nem vihet magával. Bementem a szobámba és sírtam.

Eljött a május, vége lett az iskolának. Anya felhívott. Most először azóta, hogy ideadta a mobiltelefont. Örültem neki, és elmondtam, hogy apa nem akart

magával vinni, s azt, hogy jöjjön el értem: legalább nyárra vigyen el magához, mert nagyon hiányzik. Anya sírt, de mégis nemet mondott. Megharagudtam rá és kijelentettem, hogy többet nem akarom, hogy felhívjon.

Nagymamának van egy testvére, aki Magyarországon lakik. Nagymama bejelentette, hogy elmegyünk egy hétre a testvéréhez Balatonboglárra. Végül egész nyárra ott maradtunk. Sok ajándékot kaptam, mert a testvére nagyon gazdag. Se apa, se anya nem jelentkezett. Igaz, a mobiltelefont sem vittem magammal.

Augusztus végén mentünk haza. Még ki sem pakoltam a táskámból, amikor becsengetett apa. Nem volt jó kedve. Azt kérdezte nagymamától, miért maradtunk egy hét helyett két hónapig Magyarországon. Kijelentette, hogy pakoljak össze, és végleg elvisz magával. Nagymama azt mondta apának, hogy ő nem tudja biztosítani nekem, amire szükségem van: sem meleg ételt, sem biztonságot, sem rendszerességet. Végül mindketten bejöttek a szobámba, hogy döntsek arról, akarok-e apával lakni. Nemet mondtam. Apa sírt. Én is sírtam. Nagymama is sírt. Apa elment.

Még aznap eljött anya is. Először járt nagymamánál, mióta apával elváltak. Nagymama nem akarta beengedni. Nagyon hangosan kiabáltak egymásra. Én megijedtem, és elbújtam a szobámban. Párnát szorítottam a fülemre, de hiába, mert úgy is hallottam a kiabálást. Aztán berontott anya a szobámba, könnyes volt az egész arca. Letérdelt a lábamhoz, átölelte a térdemet. Nagymama az ajtónál állt, nekítámasztotta a fejét a falnak és hangosan zokogott. Úgy éreztem, forog velem az egész világ, és én bömböltem a lehangosabban. Kértem anyát, hogy álljon fel. Már nem haragudtam rá. Megkérdezte, hogy vele megyek-e Amerikába, örökre. Mondtam, hogy elmegyek vele, ha visszük nagymamát és apát is. Anya azt válaszolta, hogy ez lehetetlen. Közöltem, hogy akkor nem mehetek vele. Átöleltük egymást. Anya leírta az amerikai címét, megpuszilta a hajamat és elment.

Juhász László

LENGYEL WANDA

1988. szeptember 5-én született Kisbégány községben. 2005-ben elvégezte a Beregszászi 4. számú Kossuth Lajos Középiskolát. Tanulmányait 2005-2010-ben a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán folytatta, itt szerzett diplomát. Jelenleg az Implener Kft. munkatársa.

2011. január 20-án a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, vers kategóriában I. díjban részesült.

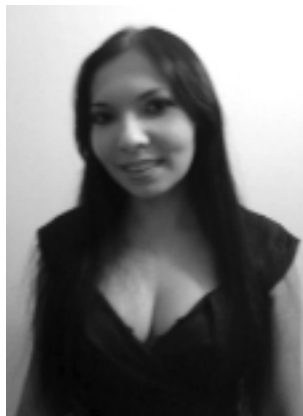

ÁLDOZATI OLTÁR

*Uram élesre fent balta. Valaki markolja görcsösen.
Iszonyat, reszketés születik levegőben hagyott nyomán.
Uram az asztal rideg lapján heverő felbontatlan levél.
Uram álmatlan éjszaka, fáradt csókot lehelő éj.
Uram pestises utcanő, pokolba húzó meggondolatlanság.
Uram mélységes tó alján csillogó drágakő.
Kacsintva, álnokul ígérgető káprázatos csoda.
Uram kiürített boros pohár. Bűntudatot hagyó,
kielégítetlen szomj. Uram dübörgő lavina,
maga alá temető, testet összetörő könnyörtelen düh.
Uram kötél egy halálra ítélt nyakán,
száraz, szorító, könnyekkel mosott.
Uram hidegvérrel gyilkoló gondolat –
kéjesen számlálja
egy haldokló ateista utolsó perceit.
Uram bánatos özvegy keserű sóhaja,
felemelkedik a fekete szélben,
a házfalakról visszaverődve,
akár a mennydörgés, felerősödik.
Uram holtan született gyermek.
Nytott sebet hagyó, kőszűnyű kaloda.
Uram szentséges Biblia. Öröklétet ígérő,
megfejtethetlen bizonyosság.
Uram délibáb.
Uram elhagyott temető
Feléje vágyódó testemet kereső.
Uram tölgykoporsó, csipkés szemfedél.
Én, ki benne megnyugszik, örök álomra tér.*

HÉDER INGRID

1989. március 16-án született Nagyszőlősen. Tanulmányait a Fancsikai Általános Iskolában kezdte 1995-ben. 2003-2006 között középiskolai tanulmányait a Debreceni Kodály Zoltán Szakközépiskolában folytatta, de a zenei pályát megszakítva az érettségit az ukrain Tiszaújlaki Középiskolában tette le 2007-ben. 2008 és 2012 között az Ungvári Nemzeti Egyetem Történelem Karán tanult és szerzte meg diplomáját. Jelenleg magyar-ukrán magánfordítóként dolgozik.

2011. január 20-án a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetség gondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, próza kategóriában I. helyezésben részesült.

NINCS MIT MEGBÁNNOM

Udecsna minden utcája kihalt. A falu néhány – még élő – lakosa ritkán járt ki házából. A pajták, az istállók üresek, lábasjóságnak, baromfinak nyoma sincs.

Már egy macska vagy egy patkány látványának is örültek volna az emberek, hiszen az éhség nagy úr, és nincs szörnyűbb hang az éhező gyermek sírásánál. Elvettek mindent a tehetetlen lakosságtól: jószágot, takarmányt, vetőmagot és az élethez való jogot is.

Iván Bondarenko tisztas parasztgazda volt. Mindig becsülettel művelte kisiny földjét, családját a maga egyszerű módján szerette. A nehezebb időkben mindig imádkozott, nem lopott, nem csalt. Nem volt sem nagyravágyó, sem pedig kapzsi. Életével elégedett volt, mindig bizakodó és vidám. De ezerkilencszázharminckettő decemberén csüggedten ült ágyán. Arca sápadt volt, ráncok ékelték minden vonását. Ez utóbbi esztendő alatt haja deres lett, teste csontsoványra szikkadt. Üveges szemmel bámult maga elé, némán hallgatta felesége jajgatását. Az asszony a sarokban ült, felsőtestét előre–hátra ingatta. Cserepes ajkát tehetetlenségében meg–megharapta, ilyenkor kiserkent vére. Kopott ruhája mocskos volt, szoknyája több helyütt foszladozott.

– Előbb megfőzzük Ányecskát, utána Ványecskát! – mormolgatta magában eszelősen.

Olykor váratlanul elhallgatott, de kis idő múltán pánikszzerű sikoltozásba kezdett.

Haját tépte, piszkos körmeit megviselt arcába vájta. Férje már nem bírta tovább, vonatott léptekkel az utcára indult. Könnyei lefolytak borostás arcán, miközben végighaladt a havas tájon. Egy fa tövében megpillantott valamit. Mikor egész közel lépett, felismerte szomszédja fagyott hullájának maradványait. Nem rendült meg a látványtól, egy ideje már nem temették a holtakat. Öreget, gyereket, nőt és férfit válogatás nélkül ragadott el az éhhalál. A megmaradtak teljesen közömbössé váltak, bűntudat nélkül mentek el a kihűlt testek mellett. Éppen úgy, ahogyan most Iván is tette. Akiben erősen munkálkodott az életösztön, halott hozzátartozói húsával próbálta nyújtani földi létét. És ahogy nőtt a reménytelenség, úgy folyamodtak egyre többen ehhez a végső megoldáshoz.

Nemrég a Bondarenko család még öt főt számlálhatott. A család fejét, Ivánt, feleségét, Kátyát, fiúkat, az ifjabbik Ivánt, Natasát és a kis Ányát. Ányácska júliusi baba volt. A nehéz élet ellenére a család örült a kis jövevény érkezésének. A lányka pirospozsgás arcoskájá, édes gügyögése a leggyötrelmesebb percekben is mosolyt tudott fakasztani a kis otthonban. A szigorú beszolgáltatások ellenére Ivánnak sikerült elrejtienie egy kevéske terményt. Lakoma ugyan nem jutott asztalukra, de legalább életben voltak. Húzták egy darabig, míg mindenből ki nem fogytak. A falvakat tilos volt elhagyni, aki mégis megkísérelte, az életével játszott.

A falusiak az utolsó egeret is fuldokolva falták fel, napokon át rótták a mezőket, a hangyát, a férget úgy ették, mintha mennyei eledel lenne. De sok volt az éhes száj, a tél is beköszöntött, így napról napra egyre kevesebb jutott. Iván tehetetlen volt, és Ányicska szervezete sem soká bírta már, s egy napon nem nyitotta ki többé a szemét. Halálának napján Kátya az ablak mellett üldögélt. Könnyei már rég elapadtak, egykedvűen bámult az udvarra. Mikor odakinn megpillantotta másik két gyermekét, a tehetetlenség szívébe mart. A fiú és a lány a fagyott földet kaparták, gyökereket gyűjtögettek, majd elmondtak egy rövid imát és enni kezdtek. Az asszony egy ideig nézte őket, aztán vette a pokrócba csavart kis testet és hozzáfogott az elkészítéséhez.

Amikor szétadagolta gyermekét, a többieket szólította. Azok jöttek, fogták a magukét és egymás elől elrejtőzve elfogyasztották. Erről soha nem beszéltek, magukba fordulva próbálták legyőzni a gyengeséget, a bűntudatot. Kátya nem volt képes rá, hogy feldolgozza a történetet, inkább megőrült. Kezdetben odafigyeltek rá, vigasztalták és nyugtatgatták, ha rohamok törtek rá, de egy idő után belefáradtak és hagyták, hadd szenvedjen békében.

Iván lassan haza ballagott. Felesége most is a sarokban ült és jajveszékelt. Megsimogatta fejét, majd az asztalhoz ült. Ekkor érkezett meg Natasa és az ifjabbik Iván.

Hiába rótták reggel óta az utakat, üres kézzel tértek haza. A kis Ványa tizenhét éve ellenére úgy nézett ki, akár egy haldokló tizennégy éves. Vézna testén lógott elnyútt kabátja, szeme alatt beteges fekete karikák dőzsöltek. Búsan emelte barna tekintetét anyjára, majd leült édesapja mellé. Tizenöt éves húga, amikor megpillantotta anyját, azonnal az udvarra ment. Odakinn elővette zsebkendőjét és alaposan megmártotta a hóban. A művelet befejeztével visszament a kis házba és letérdelt édesanyja mellé. A vizes zsebkendővel törölgetni kezdte a nő mocsos, könnyek marta arcát, aki először tiltakozott minden hideg érintés ellen, de lánya kedves csitítására megnyugodott és lehunyta szemmel adta át magát törődésének.

– Apám, én nem akarok meghalni! – mondta csendesesen, de mindenre elszántan Ványa.

– Drága kisfiam, senki sem akar meghalni. Ha így lenne, már rég végzett volna magával minden boldogtalan ember a világon.

– Ez nem csak boldogtalanság. Mi halálra vagyunk ítélve – emelte fel kissé a hangját.

Apja hosszan sóhajtott, majd arcát két kezébe temette.

– Apám, döntöttem! Holnap elhagyom a falut és a városba megyek, hogy dolgozhassak.

Iván fáradt tekintetét fiára emelte.

– Nagyon jól tudod, hogy az lehetetlen. A katonák, amint meglátnak, gondolkodás nélkül végeznek veled. Még a vonatig se jutnál el.

– Akkor gyalog megyek! Vagy lopok egy lovat! – mondta izgatottan.

– Ne légy nevetséges! Egyikre sem lennél képes. Inkább maradj itt velünk az otthonodban. Imádkozz és remélj egy jobb jövőt.

– De én nem vagyok hajlandó itt maradni és vámi a halált! – tiltakozott dühösen.

– Akkor inkább elébe mész?

Ványa nem válaszolt.

Hajnalra útra készen állt családja előtt. Apja keblére borult és olyan szorosan átölelte, amennyire csak futotta erejéből. Az öreg Iván könnyeivel küszködve simogatta fia kócos fejét. Mikor már kissé megnyugodott, megcsókolta az ifjú homlokát, majd egy biztató mosollyal megveregette vállát. Natasa éppen édesanyja haját fésülte, mikor hozzálépett bátyja. A lány elfordította fejét. Haragudott, amiért elhagyja őket, de legfőképp azért, mert nem engedte, hogy ő is vele tartson. Ványa az ágyon ücsörgő anya mellé térdelt. Tenyerébe temette a nő sápadt kezét és csókot lehelt rájuk.

– Drága édesanyám! Bocsásson meg! – közben remegett a hangja.

Nem azért kért bocsánatot, mert elhagyja a családi házat. Ebbe a bocsánatkérésbe helyezte minden fájalmát, mellyel lelkiismerete kínozza Ányecska halála óta. Ványa még egyszer megkísérelt búcsút venni szerető hűgától, de a lány hajthatatlan volt. Gyűlölködő pillantást vetett rá, s az udvarra ment.

Ványa már jól elhaladhatott, de Natasa még mindig a távolba meredve ücsörgött az udvaron. Felhúzott térdén pihentette csont és bőr karjait, és azokra hullottak könnyei.

Apja lépett mellé egy bögre meleg vízzel. Szó nélkül elvette a kopott csuprot, majd nagyot kortyolt bele.

– Nem fog visszajönni! – mondta a lány, és bámult maga elé mereven.

– Ha azon a helyen boldogabb lesz, mint itt, nem kell, hogy visszajöjjön. Mert az azt fogja jelenteni, hogy boldogul a világban. Akkor leszek igazán büszke rá, és nem fogok bánkódni, amiért többé nem láthatom.

– Én mégis aggódom érte... – mondta alig hallhatóan.

– Nehéz egy gondos női kéz nélkül az élet – felelte apja gyengéd mosollyal arcán.

Natasa kérdően pillantott rá.

– Tudod, hogy merre van a vasútállomás?

A lány némán bólintott.

– Akkor, azt hiszem, itt az ideje, hogy indulj – simogatta meg gyermeke arcát.

Natasa tágra nyílt tekintettel csodálkozott rá apjára. Mikor megértette szándékát, sírva karjába borult.

– Köszönöm, édesapám!

Natasa sietősen összehapokolt néhány ruhadarabot. Az utcán egy pillanatra megtorpant, hogy egy utolsó pillantást vessen otthonára, majd útnak indult.

Iván sajtó szívvel, nagyokat sóhajtva ült le. Gondolatban felidézte, mikor szeretteivel együtt békében, vidáman kacarászva költötte el vacsoráját annál az asztalnál,

melynél most egyedül ült család, étel, remény nélkül. Gyermekai elvesztésével kapcsolatban ellentétes érzései voltak. Nehezeére esett felfogni, hogy valószínűleg utoljára látta őket. Ekkor azzal kezdte magát vigasztalni, hogy előbb vagy utóbb minden gyerek kirepül a családi fészekből, hamarosan amúgy is elköltöztek volna. És ami a legfontosabb: így talán van esélyük az életre. Lelkét elöntötte a megkönnyebbülés és úgy érezte, most először az éhínség alatt, ha eljön az idő, boldogan fog meghalni.

Tekintete alvó feleségére tévedt. Ha a gyerekeiről már nem is, róla még kötelessége gondoskodni. Így hát erőt vett magán és élelem után indult. Olyan rég nem volt már emberhez méltó étel a szájában, hogy arra sem emlékezett, milyen a hús íze, a kenyér tapintása, a tea illata. Átpásztázta a falut, a környékét, de nem akadt semmi. A nap már nyugodni készült, így csalódottan indult haza. Ám hirtelen meggondolta magát. Eldöntötte, előbb végigjárja a falut még egyszer. Az úton egy alak közeledett felé. Iván erősen hunyorított, és csak akkor ismerte fel a férfit, mikor az mindössze néhány méterre volt tőle.

– Kosztya?! – mondta csodálkozó mosollyal arcán.

– Iván, te vagy az? – kérdezett vissza. – Hála az Istennek, hogy életben vagy! – mondta őszinte örömmel.

Kosztya Iván gyerekkori barátja volt. Együtt legeltették hajdanán a teheneket, és közösen bosszantották a szomszédokat. Kosztya gyerekként természetéhez képest kissé pufók volt. Nem is csoda, hiszen nagyanyja naponta vitte neki lelkesen a kecsketejet, vasárnaponként a frissen sült kalácsot, és akárhányszor unokája betért hozzá, mindig a zsebébe tömött egy halom édességet. Amikor felnőttek, a fiú a városba ment dolgozni és ott is maradt. A barátság megszakadt. Iván alig akart hinni a szemének. Kosztya teljesen megváltozott. Valószínűleg a városban sem lehet túl fényes az élet, hiszen barátja is betegesen sovány volt.

– Mi járatban vagy erre? – kérdezte Iván.

– Az apámat jöttem meglátogatni – felelte, miközben a jobb kezében tartott kis csomagot háta mögé rejtette.

– És mondd csak, milyen az élet a városban? Ott is olyan szörnyű a helyzet, mint itt?

– Ott sem könnyű, de akinek van munkája, ha szűkösen is, meg tud élni – felelte kissé zavartan, mikor Iván szeme hátra tett kezére tévedt.

– Mit rejtegetsz a hátad mögött?

A férfi úgy megrémült, hogy hirtelen egy épkézláb hazugság sem jutott az eszébe.

– Édesapámnak viszek egy kis apróságot.

– Csak nem étel van nálad? – csillant fel Iván szeme.

– Az. De mondom, hogy csak egy kevés.

Iván váratlanul a földre borult, barátja lábai elé.

– Kosztya, könyörgöm, adj egy keveset belőle! Már így is elvesztettem mind a három gyerekem. Csak a feleségemnek, egy keveset, legalább az ne haljon meg.

Kosztya meglepődött, de félelme sem hagyta el teljesen. Próbált kiszabadulni a férfi szorításából, de az minden erejével kapaszkodott a vézna lábba.

– Sajnálom, Iván, de nem segíthetek! – nyögte ki nehezen.

A férfi ekkor elengedte, de abban a pillanatban villámként csapott bele az elutasítás, mely megfosztotta minden reményétől. Úgy érezte, végképp le van sújtva. Mégis felállt, majd hirtelen Kosztya nyakának ugrott, a földre teperve fojtogatni kezdte. Az kétségbeesetten kapálózott, megpróbálta lefejtetni nyakáról az erőszakos ujjakat, de támadója kitarító volt, erősen markolta a vékony nyakat. Kosztya szeme kiguvadt, feje elvörösödött. Iván egyenesen belebámult a fuldokló rémült szemébe, majd hirtelen, mint aki most kapta vissza ép eszét, megtántorodott. Ellökte magát áldozatától, remegő lábakkal felegyenesedett. Egy pillanatig elszörnyedve bámulta kezét, majd ziháló barátjára nézett.

– Kosztya, kérlek, bocsáss meg! – lépett előre, de az ijedten, hátrafelé kúszva menekült, majd felpattant és amennyire csak lába bírta, kezében a csomaggal elfutott.

Iván egy darabig szoborként állt a kihalt, havas utcán, utána nehézkesen iramot parancsolt lábainak.

Mikor hazaért, Kátya nem volt sehol. Azonnal az udvarra ment, de ott sem találta. Hiába szólígtatta hangosan, nem kapott választ. Már alig lehetett látni az egyre sötétedő ég alatt, így teljesen reményvesztetten visszament a házba. Befeküdt ágyába és azért imádkozott, hogy még az éjszaka meghaljon.

Ám Iván szervezete másképp gondolta. Reggel ugyanúgy vert a szíve, mint lefekvéskor, ugyanúgy áramlott a vér ereiben. Azonnal felesége keresésére indult, de sehol sem találta. Biztosan érezte, őt is örökre elveszítette. Monoton léptekkel ért vissza az immáron teljesen idegen otthonba. Mikor belépett, a döbbenettől lélegzete is elakadt. Egy kis összekucorodott test reszketett az ágyon, legalább három takaró alatt. Lányka volt az, Natasa. Azonnal mellé térdelt.

– Natasa, mi történt veled? Hol van a bátyád? – kérdezte rémülten.

A lány tekintetét nehézkesen apjára emelte. Szája szinte kék volt, szeme vérben pihent.

– Édesapám, nagyon fázom! – mondta halkan.

Iván kezét a lány homlokára tette. Tűzforró volt. Azonnal lerántotta róla a takarókat, hogy megnézze, nincs-e valamilyen seb rajta. Szerencsére nem volt. Testén csak az éhezés okozott sérülést. Vékonyka végtagjai, felpuffadt hasa, beesett arca... Csak csont és bőr. Iván gondosan betakarogatta lányát, majd újra kérdezőre fogta.

– Mondd csak, kislányom, Ványa hol van?

Natasa szemét lehunyta, cserepes ajkába harapott, majd az egyszerre érkező sírástól, köhögéstől és didergéstől rángatózni kezdett. Mikor szervezete kissé lenyugodott, könnyes szemmel így felelt:

– Ványa... Ványa meghalt. A tegnapi este vonatra akartunk felszökni, ezért a közelben elbújtunk, de a katonák megtaláltak minket és egyből rájöttek, hogy

a vonatra várunk. A papírjainkat követelték, erre Ványa veszekedni kezdett velük. Amikor az egyik katona megütötte, ő csúnya szitkokat vágott a fejéhez, ezért az gondolkodás nélkül lelőtte. Engem is alig akartak elengedni – fejezte be mondanóját már zokogva.

Iván kezét szájánál összekulcsolta. Mélyet sóhajtott, majd lehunyta szemét.

– Édesapám, maga nem is sajnálja Ványkát! Miért nem sír? – vonta néhány perc elteltével felelősségre a szipogó gyerek.

– Azért lányom, mert már nincs több könnyem – válaszolta szomorú mosollyal arcán.

– Apám, meg fogok halni? – kérdezte elhaló hangon.

– Nem, lányom! – válaszolta, majd arcon csókolta és elhagyta a házat.

Olyan szaporán szedte a lábát, ahogy csak tőle telt. Pedig már igen gyenge volt, megviselt lelke iszonyú teherként nehezedett rá. De kitartó maradt, egy percre sem állt meg. Több órás útja végeztével nagyot sóhajtott, elégedetten nézett a szomszéd falu irányába. Nem, ezúttal nem térhet üres kézzel haza.

Már a kis település elején heves ordítózást, sikoltásokat hallott. Aztán lövést, s ő önkéntelenül összeresztett. Már tudta, az itteni emberek fellázadtak. Nem egyszer volt már rá példa, hogy egy falu népe tömegesen vonult az állomásra vagy a hivatalokba, hogy tiltakozzon a tarthatatlan helyzet ellen. Ilyenkor néhány felkelőt még a helyszínen lelőttek, hogy megfélemlítsék a többieket, majd visszatoloncolták őket a falujukba. Iván maga sem tudta, örüljön a helyzetnek, amiért szabadban garázdálkodhat az üres házakban, vagy féljen, hiszen ha elkapják a katonák, nem fogják haza engedni, esetleg le is lövik. Óvatosan pásztázta át a területet, majd mikor biztos volt benne, hogy senki sincs a közelben, beljebb ment. Tekintete azonnal egy kicsi, de jó állapotban lévő házon akadt meg. Tábla jelezte a kerítésen, hogy tilos a bemenet. Kétséget kizáróan ott lehet a katonák szállása. Gondolkodás nélkül a kapuhoz futott és besurrant rajta. Szíve majd kiugrott, torka lüktetett, nagyokat nyelt az izgatottságtól. Tenyere izzadt, lába remegett. Kipillantott az útra, majd óvatos léptekkel az ajtóhoz ment. Gondolatban esdekelt az Úrhoz, hogy legyen nyitva. Szerencséje volt. Az ajtó könnyedén kitérült. A szobában kellemes meleg csapta meg, de a borscs illata, az volt az igazi! Iván megrészegült.

Kikapta a fazékból a merőkanalat, mohón tölteni kezdte magába a kihűlt levest. Ekkor szeme egy szelet kenyérré és a rajta lévő kis darab szalonnára tévedt. Hevesen utána kapott, majd magába tömte azt is. Kitartóan nyelte a félig megrágott falatokat, és mikor úgy érezte, hogy gyomra megtelt, zsákot kapott fel a földről és válogatás nélkül dobálta bele a kenyeret, szalonnát, krumplit, cukrot, mindent, ami csak a keze ügyébe akadt.

– Ne mozdulj! – hallatszott egy szigorú hang a háta mögül.

Ivánt annyira lefoglalta a pakolás, hogy még azt sem hallotta meg, amikor a katona belépett. Széles lapátmancsaiban puskát szorongatott. Iván megtorpant.

– Tedd le a zsákot, és fordulj felém! – utasította.

Iván engedelmeskedett. A fiú – korából ítélve az ő fia is lehetne – gúnyosan nézte a rémült parasztot. Imponált neki, hogy mekkora hatalma van egy másik ember felett. A katona széles vigyorra húzta száját. Az asztalról felvett egy lerágott csontot, majd lóbálni kezdte a férfi előtt.

– Ez kéne, te büdös tolvaj?

Iván nem válaszolt. A katona egyenesen sértésnek vette a némaságát. Arcába dobta a csontot és jóízűen felkacagott.

– Értem! Még válogatós is vagy. Gondolom, ennek jobban örülnél... – vett ki a tányérból egy darabka főtt húst.

– Ez már csak kéne, mi?! – kérdezte gúnyos hangon, aztán elunva a mókát, visszalökte a húst a tányérba. De óvatlan volt, mert levette a szemét Ivánról, aki egy gyors mozdulattal felkapta az asztal szélén heverő kést, s gondolkodás nélkül belevágta az egyenruhásba. A katona tompán felnyögött, szeme kiguvadt, puskája kiesett kezéből. De mielőtt eldőlt volna, ujjait Iván vállába vágta, aki egy újabb elszánt mozdulattal megtekerte benne a pengét. Most már elengedte, összeesett, de még életben volt. Szája mozgott, mondani próbált valamit, de Iván nem hagyott rá időt. Felvette a földről a fegyvert, és azzal verte agyon. Iván saját tettétől elrettenve, ziháló mellkassal hajolt le az élelemmel megrakott zsákért, majd egy közönyös pillantást vetve a halottra, elmenekült.

Néhány nappal később Natasa már kicsit jobban érezte magát. A láza elmúlt, hamarosan lábra állt. Apja egyik karjával átölelte, úgy ült mellette az ágyon. Régi legendákat mesélt neki, melyeket a nagyanyjától hallott. Az egyik történet közepén kislánya gondterhelten félbeszakította.

– Édesapám. Én tudom, hogy ölt miattam. Könyörgöm, imádkozzon sokat, hogy az Úr megbocsásson magának! – kérlelte összekulcsolt kezekkel.

Iván békésen elmosolyodott.

– Nincs mit megbánnom – mondta, majd homlokon csókolta gyermekét, és folytatta a mesélést.

NÉMETI ANETT

1985. február 6-án született Palló községben. Tanulmányait 1992-ben kezdte a Pallói Elemi Iskolában. 1996-ban a Sislóci Dobó István Középiskola diákja lett, és itt érettségizett 2002-ben. 2002-2004 között a budapesti Trainex Kereskedelmi Középiskolában tanult. 2004-2007-ig banki asszisztensként dolgozott Budapesten. 2008-ban Németországba költözött, jelenleg is ott él a családjával. 2011-ben kezdte védőnői tanulmányait, amely 2014-ben ér majd véget.

2012. január 17-én a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetség gondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, vers kategóriában I. helyezést ért el. 2012 októberében a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ mesepályázata jóvoltából egyik meséje bekerült *Az én mesém* című antológiába. 2012 novemberében lehetősége nyílt egy meséjét publikálni a mosonmagyaróvári Aranypor Irodalmi Folyóirat antológiájában, amely 2013-ban jelenik meg. 2012. november 17-én megjelent verseskötete *A lét öltései* címmel az Underground Kiadó gondozásában.

GYERTYA

*Viasz szagú füstfáklya,
fényt ontó tűzcsomó –
egy vékony ceruzába öntve.*

TEMLÖM

*Hol halkán mormolsz illedelmes imákat,
miközben hűvös szobor-szentek dermedtő
sóhaj-szilánkjai húsodba fúródnak.*

TEST

*Térképet alkotó kezek,
a vízrajz lassan készen áll.
Lustán lüktető vérerek
láza a testruhába száll.*

LÉLEK

*Kévébe kötött búzakalász.
Elhullatott gyöngyszemeiből
mind jóllakhatunk.*

HÁJAS CSILLA

1990. szeptember 17-én született. Jelenleg Bányában él. 2008-ban a Nagyberegi Református Líceumban érettségizett. Tanulmányait a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán folytatta, ahol 2012 májusában megszerezte alapidplomáit angol és magyar szakon. Jelenleg mesterképzésben vesz részt. Elsősorban a gyermekirodalom iránt érdeklődik. Szereti a humort.

2012 januárjában a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, próza kategóriában I. helyet nyert. 2012-ben a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola legkreatívabb diákjává választották.

Blogja: <http://hajascsilla.blogspot.hu>

EGY HÉTKÖZNAPI HÁZ

A mi házunk nem nagy, de nem is kicsi. Inkább olyan jól eltalált méretű. Ha egy hangyával többen lennének, már szűk lenne.

Ahogy belépünk a kapun, tekintetünk rögtön nekiugrik az – ha az egereket, a szúnyogokat és öcsémet nem számítjuk – egyetlen háziállatnak, a kutyának. Ő ugyan nem ugrik, de hallatja a hangját. Éjjel három és négy óra között is, mikor az ember aludna, de nem tud, mert odakint ugat a bolond kutya. Ocsmány pofája okán akár denevér is lehetne, de hát kutya lett. A sors fintora.

Rövidke séta után eljutunk az óriási lépcsőhöz, ami csak három fokból áll ugyan, és ahogy nővünk, úgy zsugorodik, de amelynek legalább kilenc heget köszönhetek a térdemen.

Ezután következik a veranda és az előszoba. Így, ebben a sorrendben. Az előszoba olyan óriási, hogy az ember hangja visszhangzik benne, és ha ketten állunk ott egyszerre, egyikünknek ki kell mennie, hogy a másik levegőhöz jusson.

Következik a konyha. Jó nagy és pompázatos. Itt tartjuk a társas összejöveteleket, ami többnyire kiabálásban nyilvánul meg. Nálunk mindenki hangosan beszél, és aki érdekesebbet akar mondani, annak hangosabban kell. Népbetegség. Az öcsém itt szokott marha nagyokat bőfögni ebéd után, majd kifordul a belem tőle. Igaz, amióta szemüveges, egyre ritkábban műveli, mert intelligens imidzsébe – amit magáról képzel –, nem fér be egy bőfögő állat. Jól teszi. Már unom az asztal lábát rugdosni, mert az övét ritkán találom el.

Apa itt tartja a festőállványát és a képeit, no meg a festés elengedhetetlen kellékeit, az ecseteket, de nem tokban vagy dobozban ám, hanem pucéran egymás mellé rakva egy széken; és mindig akkor festékesek, amikor fehér nadrág van rajtam, vagy nagyon sietek. Gyakran szoktam sietni. Előfordul, hogy acetontól bűzlik a ruhám. Mert foltosan azért mégsem állíthatok be sehová. Ezt a szagot némileg mérsékeli a nagy parfümjé, ami még a Krisztus előtti időkből maradt fenn. Olyan büdös, hogy az ember szívesebben szagolgatna borsófőzeléket. Pedig az sem nagy élmény. Ezért van nekem mindig ülőhelyem a villamoson.

A konyhában álló hűtőszekrény első pillantásra teljesen szokványos darabnak tűnik. Sőt, második pillantásra is. Belső felosztása viszont egészen figyelemre méltó. Három fő részre osztható. Az alsó polcon tartjuk a zöldegeket, gyümölcsöket, és a húgom néha ide pakolja a legóját – ezért egyszer majd jól fenéken billentem. A második polcon élelmiszerek, a legfelső polcon konzervek kaptak helyet, amelyek szavatossági ideje lejártó félben, vagy fénysebességgel már el is suhant. Ez a polc mindig tele van. Egészen megdöbbentő.

Apáék érdekes módon vesznek kenyeret. Logikus számításuk szerint kell egy kenyér szombatra, egy pedig vasárnapra, azaz összesen kettő. Aztán rám néznek, és elküldik az öcsémet, hogy hozzon öt kenyeret. A fene se érti.

A konyhát arra használom, hogy nyúzzam a húgomat, amikor nem néz oda senki. Ilyen pillanatok viszonylag ritkán vannak, mert apáék állandóan szemmel tartanak. Az ilyesmit előítéletnek hívják, vagy negatív diszkriminációnak. Az utóbbit nehezebb kimondani, viszont az ember intelligensebbnek tűnik tőle, ami nem megvetendő szempont.

Másutt is szoktam nyúzni a húgomat, és olyankor apáék – a megszokottnál emel-
tebb hangon – szemrehányóan érdeklődnek: miért nyomorgatom már megint azt a szerencsétlen gyereket?! Holott nem nyomorgatom, csak hát én vagyok a húgom nagy és okos nővére, ráadásul az egyetlen, és mivel a cím kötelez, kénytelen vagyok foglalkozni vele hétvégenként, mikor félholtan beesek a házba. Amint megjövök, letépem magamról a csizmát és az úrkaftánomat, máris azt kérdezi: mikor játszol velem? A magamfajta kőszívű ember egyre nehezebben bír ellenállni az ilyen könyörgő gyerek-szempárnak. Edzenem kéne, kijöttem a formámból.

No de még mindig a konyhánál tartunk, amelynek bejáratától jobbra található apáék szobája, balra meg a spájz, ahol én lakom az öcsémmel. Apáék mérge-
sek, amikor spájznak nevezem a gyerekszobát, engem mulattat. Szobának ugyanis kicsi, spájznak meg nagy. Ráadásul innen nyílik a mosdó. Ki látott már olyan házat, ahol spájzból nyílik a fürdőszoba?

A spájzról az embernek a nagy befőttei jutnak eszébe, amiket meg lehet dézs-
málni, s nem egy fürdő, ahol még befőttek sincsenek. Szóval ketten lakunk itt, de a főnök én vagyok. Nyilvánvalóan és megkérdőjelezhetetlenül. Az öcsém időn-
ként próbálja ugyan megkérdőjelezni, és már nem éri be a szokásos válasszal: azért, mert azt mondtam. Nyomósabb érvet kell kitalálnom, ami nem okoz nyolc napon
túl gyógyuló károsodást, de elég ahhoz, hogy egy ideig békén hagyjon.

Apáék attól is kiakadnak, ha a vendégek előtt hangosan kérdezősködöm. Például ha azt firtatom, ehetünk-e egy szelet vajás kenyeret, meg hogy fogunk-e
este fürödni, mert már elég koszos vagyok. Eleinte még remegett a szám széle, de
már kőarcra csinállok hülyét mindenkiből, főképp magamból.

Otthonunk egyik fő jellegzetessége, hogy a ház minden pontján és felkiáltóje-
lén a húgom játékaiba botlunk. Tényleg mindenütt. Az ember nem is gondolná,
hogy a makarónis zacskóban babavégtagokat találhat. Hogy a párnahuzatomat, a
táskáimat vagy apa ünnepi öltönyének zsebét ne is említsem.

Régen az öcsémmel gyűlöltünk korán reggel kelni. Mindenféle trükkökkel
éltünk, hogy kicsivel tovább alhassunk sulis előtt. A ruhában való alvás bizo-
nyult a legtartósabbnak. Majdnem fél órát spóroltunk vele. Aztán beütött a mén-
kű. Túlzásba vittük, mert a cipőt is magunkon hagytuk. Nem számoltunk azzal,
hogy apának feltűnik a sáros ágybeli. A szép időknél ezzel befellegzett, pedig a
hajnalban kelést most is utálok.

Amíg nem volt húgom, az öcsém nyaggatott, hogy játsszak vele. Valahányszor kiborított valamivel, mindig azzal ettettem, hogy van saját háziállatom, amivel titokban szoktam játszani, és amit sose fogok megmutatni neki. Emiatt csak úgy ette a penész.

Megmosolyogtatóan gyerekes dolgok ezek. Hát hogyan, hiszen amikor öcsém faggatni kezdett, milyen állatról van szó, kézmozdulatokkal hitelesen illusztrálva elmagyaráztam neki: úgy néz ki, mint egy kis majom, csak pöttyös és a fülei rózsaszínűek. Azt is mondtam, olyan ritka faj, hogy mindössze egy példány létezik belőle – ez itt, a fejemben.

Jó volt gyerekeknek lenni. Időnként még most is annak érzem magam. Van egy sanda gyanúm: sose fogok teljesen megkomolyodni. Amiket mindenki más elfelejtett már, nekem néha eszembe jutnak az évekkal ezelőtti élmények: egy íz, egy illat, egy mozdulatról egy másik mozdulat, egy érzés, amit bizonyos dolgok váltottak ki belőlem vagy a környezetemből.

Ilyenkor kicsit úgy érzem, sikerült megmentenem egy darabkát a múltból, amit már egyre nehezebben idézek vissza, de hűségesen őrzöm azokat a fényképeket, amiket az emlékezés albumjába illeszthetek.

Imre Ádám

NÉHÁNY LÉPÉSRE A TÖKÉLETESSÉGTŐL

Öcsém életrajzának olvasása mindig emlékezetes esemény, mert az abban foglaltak hetven százaléka nem fedi a valóságot, a fennmaradó néhány százalék is csak erős jóindulattal.

Amikor például azt írja, hogy anyanyelvi szinten beszél magyarul, folyékonyan ukránul és angolul, közepes szinten oroszul és csehül, sőt, alapszinten még jó néhány nyelven – amelyekről azt sem tudom, melyik országban beszélük –, tulajdonképpen csak annyit jelent: beszél magyarul.

Ami ez után következik, még sűrűbb fejcsóválás közepette szoktam olvasni. „Folyékony” angol nyelvismeretét például az én nyelvvizsgámra és tudásomra alapozza. Az ukránnal is hasonló a helyzet, csak annyi a különbség, hogy ezzel az anyját terheli, aki mellesleg azonos az én anyámmal. Erősen kétlem, hogy pontozáskor az ösztöndíjbizottság számításba venné az összes rokon és ismerős nyelvtudását is.

„Közepes szintű” orosz és cseh nyelvtudása együttvéve is kevesebb tizenkét szónál, lényegében egyetlen kérdésre korlátozódik: *mi van enni?*

Azokra a nyelvekre, amelyeket állítólag alapszinten beszél, kár lenne szót vesztegetni, mert a bólogatás, a kézfogás és a bőfögés tudomásom szerint nem számít nyelvtudásnak. Ha így lenne, minden nyelvtanár eldobhatná a diplomáját – ezeket én is meg tudnám tanítani bárkinek.

Mielőtt bárhová benyújtaná a hivatalos iratait, kénytelen vagyok átnézni azokat, mivel nem szeretném, ha azonos vezetéknevünkől kifolyólag engem is az ő helyesírása alapján ítélnének meg. Ez irányú aggodalmaim jogosak, mert például a *jobban* szavunk nem *ly*-nal íródik, a *kertben* szóból nem ajánlott kihagyni a középső mássalhangzót, és persze egy önéletrajzban semmi keresnivalója efféle információnak: *a szobánkban ketten lakunk a nővéremmel, aki ritkán takarít, mert nincs otthon, és egyébként is lusta.*

Több oka van annak, miért nem tanácsos jövevönkről bármilyen hivatalos dokumentációban negatív információkat feltüntetni. Először: előfordulhat, hogy megvonom tőle a jóindulatomat; másodszer: a szótárral nagyot tudok ütni és hirtelen.

Nem elég, hogy nem tud helyesen írni, és nem tisztel engem kellőképpen – öcsémnek más hiányosságai is vannak.

A fiatalember horkol. Kibírhatatlanul. Nem lenne ezzel semmi gond, ha másik helyiségben és másik városban aludna. De hát tényleg közös a szobánk, amiről – ha nem vagyok otthon – senki sem feltételezné, hogy lány is lakik benne.

Reggelente elfelejti kinyitni az ablakot, ezért a szobában rekedt levegő veszedelmesebb, mint a paprikaspray: utóbbi csak a szemet károsítja, előbbi az egész szervezetet. Nem véletlen, hogy elég gyakran máshol tartózkodom. Egész pontosan: bárhol szívesebben, mint otthon.

Mivel azonban erős hatással vagyok rá, mégiscsak alakul a fiú. Muszáj neki, na. Ez az egyetlen út, amelyen élve végigmehet – a többi bizonytalan kimenetelű. Van annyi esze, hogy ezt felismerje. Ahogy kedvenc fizikatanárom mondaná: lesz belőle valami.

Ha más nem, hát elrettentő példa.

Lőrincz Katalin

LUCIFER UTÓDAI

Valahányszor a nagybátyámék nálunk nyaralnak, sokkal több gyógyszer fogy. Főleg az idegnyugtató pirulák mennyisége csappan meg feltűnő hirtelenséggel.

Idén már az érkezésük is fejedelmi volt: a szerelvény csak több perces késéssel indulhatott tovább, mert leszállás után Botondnak sikerült befeküdnie az egyik kocsi alá.

Az események ilyenét alakulása miatt távolabbra húzódtam, nehogy úgy tűnjön, mintha ismerném őket, vagy – ne adj Isten! – a rokonaim lennének, mert az állomásfőnök indulatából ítélve nagyon pofonszagú volt a levegő. A távolabb húzódás gyenge trükk az unokaöccseimmel szemben, még soha nem vált be.

Persze, most is hamar kiszúrták, hogy ott vagyok, és üvöltözve kezdték ecsetelni úti kalandjaikat. Felettébb izgalmas történet volt, de nem tartott sokáig, mert hazaérkeztünk. Azahogy csak én, nekik még két hosszú utcányi sétájuk maradt keresztanyáméig. Hangsúly a hosszú szón, hála az égnek.

Másnap Munkács várába látogattunk, hogy a kölykökre némi kulturális tudás is ragadjon, ne csak piszok. A vonaton alig féltucat utas adott tanácsot, hányféle módon lehetne a kölyköket miszlikbe szabdalni, hogy a látvány még esztétikus maradjon, s hogy pár kötélrabbal és egy szigetelőszalaggal milyen hatásosan lehetne csendre, mozdulatlanlásra bírni őket. Rokonszenves embereknek tűntek, biztosan megtaláltam volna velük a közös hangot, ám ezek a kedves emberek a következő megállónál leszálltak. Én maradtam, ezért buzgón helyeseltam a bácsi-kámnak, aki háborgott: *nahát, milyen förtelmes emberek vannak; ezeket a tündéri gyermekeket nem szeretni – felfoghataatlan...*

Tiszta szerencse, hogy az ember nem tudja szembeköpni magát. A gyehenna tüzén égjenek el ezek a tündérek, s inkább előbb, mint utóbb. Egyébként sem vagyok biztos abban, hogy a tündérek így néznek ki: tetőtől talpig szurtosan, sebhelyesen, csorgó orral. Rettenetes.

Ekkor jöttem rá, pontosan mit takar az ördögfióka fogalma. A felfedezés cseppet sem volt ínyemre.

Az út további része viszonylag békésnek bizonyult. Leszámítva négy *pisilni kell!*, három *éhes vagyok!* és hatvannégy *mikor érünk már oda!* követelődő megnyilvánulást, nem történt semmi különleges.

A hatvanötödik *mikor leszünk már ott!* kiáltásra odaüvölthettem: *máris!*

Vészesen közeledett az állomás, gyorsan összevakartam a két gyereket. Visszaadtuk a szomszédos ülésen kucorgó bácsinak a szemüvegét, leszaggattott gombjait, ráadásul Tomi minden fenyegetésem ellenére, *vidd haza a nyusziknak, bácsi!* felkiáltással markába nyomta félig megrágott almáját. Nem győztem mentegetőzni.

Ezek után sietve leszálltunk, mert nálam már kezdett szakadozni a cérna. Remélem, soha többé nem találkozom az öregúrral. Így szokott ez lenni. Az ember lehetetlen alakokkal körülvéve ismer meg szimpatikus embereket. És az emberek dühöngő örültet látnak benne. Tévesen, persze.

A nagy sietség miatt egy megállóval korábban szálltunk le, ami elég hosszú gyaloglást jelentett a hatvanfokos melegben. Aki hülye, haljon meg.

A két fiú minden útszéli elhagyatott bódéra ráfogta, milyen jó kis bunkert lehetne varázsolni belőle. Az egyikbe ott helyben be akartak költözni. Olyan határozottan körvonalazták a dolgot apjuknak, hogy egy pillanatig azt hittem, tényleg ott hagyjuk őket. Csak azt bántam, hogy a viskó nem dzsungel közepén áll; béke és nyugalom honolt volna a világon.

Mikor az apjuk is szóhoz jutott, eléggé világosan tisztázta: *nem mindjárt megyünk tovább, hanem most rögtön*. A gyengébbek kedvéért: azonnal.

Végtelennek tűnő röpké óra múlva eljutottunk a vár alá, ahonnan már csak fel kellett sétálni az emelkedőn. A meredekségét kilencven fokosra saccoltam, de ehhez nagyban hozzájárult a súlyos hátizsák, tömve minden olyan vacakkal, amire véletlenül sem volt szükség. Csak akadjon egy idióta, aki cipeli. Hát akadt.

A két átokfajzat olyan mély benyomást tett a jegyszedőre, hogy nem is kellett fizetnünk. Szerintem az a néni még most is tablettákat szed csuklás ellen.

A kapun belül nagybátyám azonnal figyelmeztette a biztonsági őrt: ha meglát egy magányosan kódorgó kisiút, őrizze meg a nyugalomát, mert hamar megjelenik a másik is; az a fontos, hogy semmiképp ne engedje ki őket a kapun.

Egy pillanattal ezután – ki merre lát! – a két gyerek öt felé szaladt. Nagybátyám ennek ellenére a nyugalom eleven szobraként, érdeklődve járta a termetet. Tudta, rossz pénz nem vész el, majd csak előkerülnek a kölykök. Ebben én is biztos voltam. Az ilyen pénz óceáni mélységbe süllyesztett, bekötött szájú zsák-ból is előkerülne.

A visításokból, lábdobogásból, felháborodott turisták kiáltozásából egyébként tudni lehetett, merre járnak a kölykök.

Egyszer csak hirtelen csend lett. Rosszat sejtve elindultunk a legutóbbi zajforrás felé. Botond és Tomi az ajándékokat árusító néni asztalkája előtt álldogált. Akár hiszik, akár nem: megilletődve! Szakértő szemmel mustrálták a kirakott apróságokat. Mindaddig szakértették a szuveníreket, míg az egyik kiskutyának letört a füle, egy másik pedig kettéhasadt. Kénytelenek voltunk kifizetni a kárt, mert a néni hosszas gyözködésre sem hitte el, hogy az előttünk járó turistacsoport gyerekei okozták; abban a csoportban ugyanis csak egyetlen gyerek volt, az is az anyukájában tartózkodott. Gyorsan tovább álltunk, mielőtt a fiúk újabb portékákat szakértettek volna meg, mert arra már nem lett volna pénzünk.

Lucifer utódai egész délelőtt fagyit követeltek, és most már nem halaszthattuk tovább igényeik kielégítését: kaptak egy-egy jókora adagot. Titokban azt remél-

tem, berekednek tőle, és akkor nem kell hallgatnom a kurjongatásaikat. Mert lásuk be: az ember szívesebben gyönyörködik két némán futkározó, mint velőtrázó-an sikoltozó és kacarászó elmebetegben. Tomiékat ritkán látni csendben, fegyelmetlenül ülni. Esetleg alvás közben. Pár ilyen nap után az ember elgondolkodik az élet értelmén, de képtelen megfejteni a talányt.

Aztán az események váratlan fordulatot vettek: a két fiú elfáradt. Elindultunk kifelé a vasútállomásra. Útközben a fiúk minden villanypóznánál megálltak, letépní az álláshirdetéseket, Tomi pedig *jó lesz még valamire* alapon felszedte, zsebébe tömte az útjába kerülő söröskupakokat. Élelmes kis ember, és érzelmes is. Kettőjük közül őt nevezném könnyebben kezelhetőnek, gyorsan hozzátéve: az ő kezelhető személyisége köszönőviszonyban sincs azzal a fogalommal, ami alatt normális gyereket értünk.

Amikor az egyik útszéli kukából is előkotort valamit, majd kiugrott a szemem.

Hogyan sikerült elérnünk a vonatot? Ebben két rövidke mondat segített. Az egyik: *a vonat húsz perc múlva indul*. A másik: *a következő csak este*. Ezzel mindent megmagyaráztam.

Hála Istennek, a vonaton alig volt utas. Na persze, ilyen rekkenő hőségben az épeszű emberek otthon, leeresztett redőnyök mögött pihennek. Szerencsére a kölykök annyira eltikkadtak a kánikulában, hogy teljesen átlagos emberekként utazhattunk mi is. Leszámítva, hogy Botond megállónként legalább három órált kacajt hallatott. Valószínűleg ennek a nevetésnek köszönhetően teljesen üres kocsiból szállhattunk le.

Hazafelé botorkálva Tomi újabb söröskupakkal tömködté a zsebé, amik reggel óta kerültek az útra. Zsebében minden lépésnél mulatságosan megcsörrentek a kupakok.

A nyaralásuk természetesen most sem egy napig tartott, továbbra is Lucifer utódaihoz méltón viselkedtek, de az már más történetbe kívánczók.

Baraté Ágnes

Kutasi Xénia

GAZDAG VILMOS

1984. december 14-én született Zápszony községben. Tanulmányait 1991-ben kezdte a Zápszonyi Általános Iskolában. 2000-2004 között a Munkácsi Tanítóképzőben (Humán–Pedagógiai Főiskola), 2005-2010 között pedig a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola magyar–ukrán szakán folytatta tanulmányait. Jelenleg PhD-hallgató az ELTE BTK Szláv nyelvészeti Doktori Programjában. Elsősorban a szláv-magyar kontaktushatások vizsgálata iránt érdeklődik.

2010. január 20-án a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetséggondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, vers kategóriában, különdíjban részesült.

TOVATÚNÓ ÁLOM

*Egy tovatűnő álmot kergetek,
Lágy szellőből lett a fergeteg.*

*Játszott velem, aztán eldobott,
Azt hittem én, hogy meghalok.*

*E tovatűnő álmot kergetem,
Álmaimban megjelenysz nekem.*

*E tovatűnő álmot kergetem,
Ez lesz nekem már a végzetem.*

Kulin Ágnes

ÁMORTH ANGELIKA

1995. november 22-én született Nagyszőlősen. Tanulmányait 2001-ben kezdte a Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskolában. 2012 májusában itt érettségizett és ugyanebben az évben felvételt nyert az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Kar magyar filológiai szakára. Jelenleg egyetemi hallgató.

Írásai eddig az *Együtt* és a *Kárpáti Magyar Krónika* hasábjain jelentek meg.

A TÖKÉLETES

Magas, formás, sötét hajú és szemű nő volt, mély tekintettel, kicsi és egyenes orral és szintén kicsi, de húsos, harapnivaló ajkakkal. Sminkje is kifogásolhatatlan – sehol semmi felesleges vagy hiányos. Hajviselete jól kiemelte arca szabályos vonásait. Kilépett az irodaépület ajtaján, elővett egy kis tükröt és indulás előtt még egyszer, utoljára ellenőrizte, nincs-e külsején valami korrigálnivaló. Megigazította a haját, elmosolyodott. Fogsora fehér volt és kerekített formájú (úgy látszik, a fogorvosa nem a metró aluljáróban vásárolta a diplomáját). Arcán két kis gödröcske képződött.

Hajigazgatás közben jól meg lehetett figyelni a kézfejét. Ujjai hosszúak és vékonyak voltak, mint a zongoristáké, bőre már távolról is puhának és ápoltnak tűnt, manikűrje elegáns és precíz volt, keskeny csuklóját vékony ezüst karkötő díszítette.

Hattúnyaka köré virágmintás selyemsál volt tekerve. Sötétkék rövidkabátot viselt és fekete szoknyát, melynek hossza nem volt túl kihívó, de combja formájából mutatott épp annyit, hogy megirigyelhesse őt a többi nő. Lába egyenes volt, testszínű harisnyája oldalcsíkját apró virágok ékesítették. Elegáns sötétkék őszi cipője még inkább kiemelte lába hibátlanságát.

Pici, de sietős léptekkel haladt a járdán. Egy kirakatra felfigyelve belelépett egy tócsába. Elmosolyodott ügyetlenségén, elővett egy papírzsebkendőt és letörölte a sárpöttyöket a cipőjéről, majd továbbtipegett, maga mögött hagyva kellemes parfümillatát.

Odaért egy virágkereskedőhöz.

– Á, kisasszony! Már vártam. Egy szál rózsát, ugye?

– Igen, igen. Köszönöm.

Kifizette a virágot és már indult is.

– Elnézést, kérdezhetek valamit?

– Csak nyugodtan.

– Kinek vesz minden nap virágot, ha nem titok?

– De titok – suttogta összehúzott szemmel.

Nevetett és továbbment. Öt perc múlva felszállt egy villamosra. Ülőhely nem volt, de ahogy megpillantotta őt a tömeg, négy férfi is felpattant, hogy átadja a helyét. Keresztbe tett lábbal, egyenes tartással és felemelt fejjel ült. Az elsuhanó autókat figyelte, melyek a villamos lassúsága miatt igen gyorsnak tűntek. A harmadik megállón szállt le. Gyalogolt még úgy két percet, majd egy takaros kertés házhoz ért. Bement.

A nappaliban két gyermek játszott. Az egyik három éves lehetett, a másik valamivel idősebb. Hozzáfutottak, átölelték.

- Nagynéni, nagynéni, mit hoztál nekünk?
- Úgy vártunk már!
- Egész nap csak dolgozol...
- A mama már megfőzte a vacsorát.
- Kalácsot is sütött.
- Olyan finom csokimáz is van rajta!
- Öcsi belenyúlt az ujjával és megkóstolta, azután a mama kiabált rá.
- Ne árulkodj!

A konyhából kilépett egy fiatal, duci, zsírfoltos ruhába öltözött, kócos hajú asszonyka.

– Na szia, hűgica, látom, már rád csimpaszkodtak a srácok. Nahát! Egy újabb szál rózsza?

- Igen. Ma is meglepett a titkos hódolom.
- Igazán bemutatkozhatna már... Na gyere vacsorázni, csak rád vártunk.
- Egy pillanat, csak lecuccolok.

Felért a szobába. Ledobta a táskát, a kabátját felakasztotta a fogasra, a rózsát betuszkolta egy vázába, melyben volt már tizenöt szál. Kulcsra zárta az ajtót, összekuporodott és sírt.

Juhász László

ÉJJELI EGÉRVADÁSZAT

Este van. Üres a ház. Vagyis hát nem egészen... Itt van egy halom bútor meg mindenféle szösz-mösz, esztétikai élményt nyújtó vagy csak az üres helyeket kitöltő kacat, hasznos és haszontalan csecsebecse, na meg én.

Bambuló tekintetemet a számítógép képernyőjébe merítem. Zöld fölső van rajtam. Ha ennek köszönhetően képes lennék fotoszintetizálni, akkor legalább hasznát venné belőlem a külvilág, és nem sok, de azért valami értelmet ugyan nyerne az időfecsérlésem.

Hirtelen valami halk nesz riaszt fel hipnotikus bambulásterápiámból. Te jó ég! Valaki van a szobában!

Ravaszul összehúrom a szemem.

Már megint idemerészkedtél? Na várj csak! Most elkaplak!

Hallom, hogy a hátam mögötti vitrin egyik fiókjában rágcslál valamit. De vajon a négy fiók közül melyikben lehet? Micsoda rejtély... Fülelek. Megvan! Bizonyára a másodikban. Ott tartjuk ugyanis a gyógyszereket. Valószínű, hogy ott talált magának valami nassolnivalót. Hát nem tudod, egérke, hogy éjszakára nem szabad enni? Ó, hogy dögölnél meg aszpirin-túladagolásban!

Ahogy közeledik a kezem a fiókhoz, úgy gyorsul a szívverésem. Az iménti zaj csendre váltott. Megérezte a veszélyt a nyavalyás!

Most bizony rád nyitok! Rajtakaplak!

Kirántom a fiókot. Sehol senki, semmi. Túrjak bele a gyógyszerhalomba? Azt már nem! És ha megharap? Vagy felvisít? Még szívrohamot kapok ijedtemben. (Egyáltalán tudnak az egerek visítani?)

Biztos a harmadik fiókban van... Egy mély levegővétel után azt is kirántom. Viszonylag üres, jól átlátható a tartalma — itt bizony nincs egér.

Hát persze! Hát az utolsóban van! Fogadni mernék, hogy ott találom!

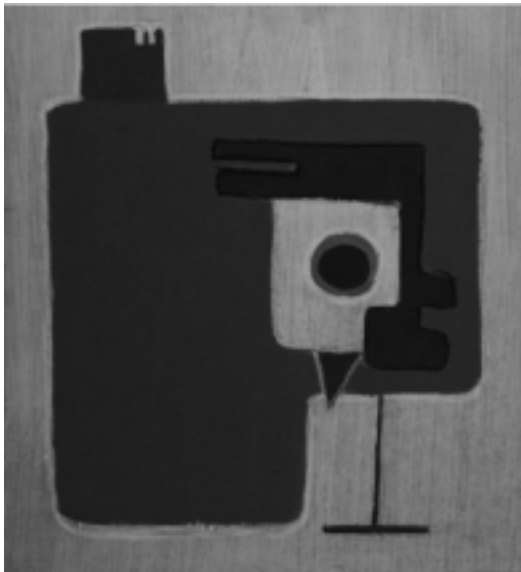
Mély levegő. Újabb mély levegő... És kirántom azt a fiókot is!

Te jó világ! Mi nincs itt? Hajcsavarok, a tavaly nyáron kilyukadt gumimatrac pumpája, drótok, egy régi pénztárca, cipőfűzők, teleföntöltő (egy olyan fajta telefonhoz, amilyen természetesen nincs is senkinek a családban), cérnagombolyagok, rég elveszettnek hitt kulcsok, elektromos hajnyíró (vagy mi is a neve annak az izének), meg egyéb tárgyacska, amire senkinek sincs szüksége, csak valamiért sajnáljuk kidobni.

Jajaj! Ott egy zacskó! Nem merem kiszedni és belenézni. Hisz lehet, hogy ott az egér!

Bátorság! Én, az emlősök királya, nem rémülhetek meg egy néhány centiméteres rágcslától!

Kiszedem a zacskót, belenézek, nincs ott az egér...
Lehet, hogy az első fiókban van?
Már nem is érdekel, csak azért sem húzom ki! Amúgy is elmúlt már a zaj. Ha
valóban itt volt valahol, azóta már úgylis lelécelt...
Vagy nincs is semmilyen egér?
Lehet, hogy csak képzelgek. Inkább elteszem magam holnapra...

Kalitics Erika

Juhász László

Imre Ádám

PÁK DIÁNA

1989. január 31-én született Karácsfalván. Tanulmányait 1995-ben kezdte a Karácsfalvai Elemi Iskolában, majd 1999-től a Tiszaújhelyi Általános Iskolában folytatta. 2004 és 2007 között a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görög Katolikus Líceum diákja. A sikeres érettségi után felvételt nyert a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola angol-magyar tagozatára. Jelenleg itt végzős hallgató.

2011. január 18-án a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetség gondozási Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, vers kategóriában II. helyezést ért el. 2011. december 30-án a Képkapu Egyesület által meghirdetett irodalmi pályázaton I. helyezést ért el vers kategóriában.

0 0 : 0 0 : 0 1

*Hulló gyöngyök ég-udvarok
Ballagó csönd veled vagyok*

*Roppant utak szikla-tetők
Ne várjatok hajnal előtt*

*Zizzenő tél szülőanyám
Csontig csillag vékony falán*

*Csorogj csorogj meztelen jaj
Szürküel a dél őszül a haj*

NÉGYSZER KETTES

*Sötét szirmú fonott álmok
Éjjelente halva járok*

*Piros bogyó savanyú som
Lábam után nem marad nyom*

*Fehér csillag kürtös égbolt
Nem érdekel ami rég volt*

*Templom-tető fedetlen ház
Nem bántalak te se gyalázz*

ÉJFÉL

*Gyertyaláng lobban... kialszik újra,
Játékos varázs, viaszos álom,
Szél illan át a lángokba fújva,
Megtörnek csöndes szavak a számon.*

*Éjjelt int minden meg nem írt mondat,
Rímek, mik hangtalan kísértenek,
Kilincsre kattan megannyi szózat,
Kulcsra zárt hangok... nem beszélhetek.*

KIS HAMVAK

*Kitágul a szív, hogy befogadjon mindent.
Félig ürítjük csak a pezsgősüveget.
Kattogó perceket stoppolunk az úton,
Hajnalig haldoklunk egy Lorca-vers felett.*

VÉRBE MÁRTOTTÁK A SZÉP NYARAT...

*Vérbe mártották a szép nyarat,
És tűztenger lett tőle a tér.
Ökörnyál röpdös? Angyalhajak?
Valahol most pattan el egy ér.*

BOSZORKÁNY- SZOMBAT

*Sötét éj, rossz lélek jár,
Vigyázz rám, mert megtalál.*

*Tele szoba, semmi kincs,
Mégis mozdul a kilincs.*

*Padlásszoba, galambdúc,
Most lopj csókot, hogyha tudsz.*

*Virágszirom, kapualj,
Titkod tudom, meg ne csalj.*

*Magas hegyen égő jel –
Bűvölet űz oda fel,*

*Tizenhárom rettenet
Készíti már helyedet,*

*Égő parázs lepedőd,
Ördöglány a szeretőd,*

*Fizetséged gyors halál,
Nem lesz, aki megtalál.*

*Törd az átkot százfelé,
Szórd a sarkcsillag felé,*

*Pörgess, pörgess rokolyát,
S csókold boszorkány farát.*

NAGY EMESE

1990. március 27-én született Péterfalván. Tanulmányait Péterfalván a Kölcsey Ferenc Középiskolában kezdte 1997-ben. 2008-ban érettségizett a Péterfalvai Református Líceumban. További tanulmányait az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karán folytatta Magyar nyelv és irodalom szakon. Jelenleg ötödéves hallgatója az egyetemnek.

2007-ben első helyet nyert a MÚSZ által meghirdetett pályázaton.

KERET

Nem tudom, figyeltek-e rám, de én nem tudok ilyen nyugodtan ülni, mint ti. Mióta vagytok itt? Hú, elég sok errefelé a por... jó mélyen lehetünk... ne is figyeljétek, csak beszélek itt magamnak. Sötét van, nem látok. Zavar, ha nem látok. De az még jobban zavar, ha engem nem néznek. Titeket nem? Igaz, ti másak vagytok, mint én. Engem sokat néztek életemben... sokat... milyen boldog is voltam tőle...

Szóval életem legelejéről inkább csak pár érzés maradt meg bennem... az erdő fénye... a madarak csillámló szárnycsapása... a tobozok, s a levelek halkán feltörő illata... aztán az emberi kiáltások. Ennyire emlékszem régről. De ami később jött, az teljesen más volt.

Nem is tudom, hogy meséljem el. Zsúfolt szoba, mindenütt polcok, s én eleinte a polcokon álltam, mellettem sok más furcsa egyén. Voltak körülöttem üvegből, papírból, sőt kagylóból készültek is. Ők és én. Mindannyian azért, mert körbe fogtunk valami érdekes lapot, amit mindenki megnézett, ha odalépett hozzánk.

Én egy egyszerű keret vagyok, amolyan keskeny szélű, sötétbarna színű, épp-hogy kaptam egy kis lakkot magamra. Még üveg sincs bennem, pedig láttam olyan üvegest, sokat. Mondhatom, egész egyszerű vagyok. A lap, amit bennem tartottak, nos, az is eléggé egyszerű lehetett. Mivel senkinek sem kellett igazán. Mindenki a színes, üveges kereteket vitte haza... Nekik biztosan szebb lapjuk volt.

Az emberek furcsák – gondoltam sokszor, de ezzel csak megpróbáltam vigasztalni magam. Mindig abban reménykedtem, hogy engem a lapom miatt nem visznek haza, s nem önmagam miatt. Pedig csak egyszerűen nem tetszettem... Azért reménykedtem benne, hogy ez nem így van.

Ahogy telt-múlt az idő, lassan egyedül maradtam a polcon. Ekkor valami olyasmi történt, ami nagyon nehezen érintett: egy kéz kivette belőlem a lapot, és letett a földre, nekitámasztott egy szekrénynek. S az én polcomra színes bögréket, csillámló fényű, aranyozott szélű, mosolygós bögréket raktak...

Elvesztem – gondoltam, – így most már sosem talál rám az... aki keres. Nem is tudtam akkor, hogy kire gondolok, de reméltem, hogy valaki keres. Sőt, hittem benne, hogy valaki a világon épp olyan keretet akar, amilyen én vagyok. Azért, hogy betehesse a saját lapocskáját, amit őrizhetek...

Ezek a gondolatok felvidítottak. Főleg azokon a szomorú napokon, amikor rám se nézett senki.

Aztán meg játszottam is. Ha bejött valaki, aki megnézte a gömbölyű bögréket, s a többi színes polcot úgy, hogy észre se vett, akkor én azt gondoltam magamban – vele úgysem mennék sehova. Még ha meg is venne, vagy akár ellopna, én biztosan kiesnék a táskájából.

Ilyenekkel töltöttem el az időt, amíg vártam... órá.

Erről a zsúfolt szobáról nem tudnék elfelejtkezni. Hiszen annyiszor néztem végig azokat a polcokat... Legfelül, ahol az én helyem volt, színes bögrék: csikosak, kockások, aranyszínűek, karcsúak, teltek... Az alatta levő polcon gyertyák... Őket nagyon szerettem, finom illatuk volt. Nem nézni, hanem érezni volt jó őket... mindig szomorú voltam, ha elvitt valaki közülük egyet is... Bár gyorsan fogytak, mégsem féltékenykedtem. Inkább szomorú voltam. Féltem, hogy teljesen egyedül maradok. Ez persze sosem következhetett volna be, de akkor eléggé félelmetesnek tűnt.

Ahogy telt az idő, s ahogyan cserélődtek a gyertyák – még a bögrék is –, egyre jobban elfogott a szomorúság. Én csak vártam, és vártam... de még mindig nem jött el. Pedig tudtam, hogy van valaki, aki épp engem keres. Vártam rá, de azért féltem, hogy hiába várok. Már szinte hiányzott az a kis lapocska, akit azelőtt nem tartottam elég szépnek ahhoz, hogy őrizzem. Most még az sem volt nekem. Teljesen egyedül, üresen... lenn voltam a porban.

És akkor jött ő, amikor már azt hittem, sosem jön el. Megfogott egy puha kéz, enyhe szorítással felemelt, és rám nézett... Éreztem, hogy néz, éreztem keskeny kis testemen kedves simogatását. Éreztem ujjai melegét, belső lüktetését, a biztonságot. Ahogyan rám nézett, tudtam, hogy tetszem neki. Tudtam, hogy ő az. Csakis ő... végre megtalált.

Akkor voltam először igazán boldog. Mert én kellettem neki, önmagamért. Nem a lapoméért, nem az üvegemért, hanem ezért, amilyen vagyok.

Hazavitt. Nekem adta a lapocskáját. Rám bízta, hogy őrizzem. S én boldog voltam. Feltett a falra. Minden nap, többször is nézett rám mosolyogva. Olyan kedves bájjal, hogy alig vártam a napnak azt a pillanatát, amikor rám tekintett. Tudtam, hogy a lapocskát nézi, nem pedig engem. De akkor is jól esett...

Aztán egy nap már nem olyan mosolygósan nézett rám... később pedig egyre szomorúbban. Végül könnyezve, de mégis kedvesen vett le engem a falról... nem bírt rám nézni többé...

Azóta itt vagyok... Még mindig egy sötét fiókban... várom, hogy eldobjon magától. De még nem tette meg...

Imre Ádám

Kalitics Erika

PUSZTAI-TÁRCZY BEATRIX

1987. július 30-án született Beregszászban. A Beregszászi 4. számú Kossuth Lajos Középiskolában kezdte tanulmányait, majd a Nyíregyházi Főiskolán végzett közgazdászként. Jelenleg a Debreceni Református Hittudományi Egyetem végzős hallgatója pasztorális tanácsadás szakon. Érdeklődése elsősorban a hit, a vallás, a pszichológia és a művészetek felé irányul.

2010. január 20-án a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Tehetségkezelési Programja keretében meghirdetett alkotói pályázaton, próza kategóriában I. helyezést ért el.

Írásai többek között az *Együtt*, a *Küldetés* és a *TeSó* c. folyóiratokban jelentek meg. Egyik novelláját beválogatták az *Öt perc emberség* c. kötetbe.

ILYEN A HÁZASSÁG!

– Elegem van abból, hogy semmit sem csinálsz itthon, egy gyufaszálat sem teszel keresztbe.

– Hallgass már, Kata!

– Nem hallgatok! Nekem kell mindent csinálni: főzni, mosni, takarítani, gyereket nevelni, dolgozni, hivatalba járni. Te csak enni meg aludni jársz haza!

– Hagyjál békén! Azt csinálom, amit akarok!

– Csak az a baj, hogy semmit sem akarsz. Két hete csöpög a csap, beázik a tető, a lakbérrel el vagyunk maradva...

– Ide figyelj! Reggeltől estig dolgozom...

– Persze. Inkább estétől reggelig a kocsmában, ott dolgozol te. Ott van a te igazi családod, a Bandiék meg a többi részeges.

– Hagyd abba, vagy nagyon megbánod! Más asszony tudja, hol a helye! Inkább foglalkozz a kölykökkel!

– Igen, mert csak az én kölykeim. Neked nincs közöd hozzájuk? Lassan meg sem ismernek, olyan ritkán látnak. Ide figyelj, Máté! Én nem bírom tovább ezt az örökös civakodást. El akarok válni. Jobb lesz, ha visszaköltözöm anyámékhoz a gyerekekkel.

– Anyád beszélte tele a fejed, mi? Az a vén dög...

– Máté! – mondta bájos kislányos hangján Kata. Én már unom ezt a papás-mamást. Mi lenne, ha átmennénk a mászókéra?

És a két gyermek kézen fogva szaladt át a játszótér másik végébe, új játékot kezdve.

PILLANATOK

*Hajnali álmom ráz fel az ágyon: alakom előtted képzet.
Jéghideg párnán, gyűrődő ráncán otthagytam szavunkat nézed.
Igazít álmodsz, isteni álmat, mi lenne, ha valóra válna?*

*Zöldeskék csipke szemedre hintve, úgy pihensz tekintetemben.
Ringat a hangod. Szabad-e hagynod örökre múzsádnak lennem?
Igazít álmodsz, isteni álmat, mi lenne, ha valóra válna?*

Baraté Ágnes

TÉL

*Farkasbőrbe bújt
bárány farkasordító
hidegben béget.*

*Báránybőrbe bújt
farkas farkasordító
hidegben hallgat.*

HÚGOM

*Jáde-palota
foglya a kristálycsepp
síró ekhója.*

*A raboskodás:
Kagylóba piszok zárva.
Kikívánkozás.*

Lőrincz Katalin

SZOMORÚ SZONETT

*Az almafákon idén nem volt termés.
Sok kérdést tettünk fel értelmetlenül.
Mosás után vasaltuk ruhánkat és
aztán viseltük. Tisztán, gyűretlenül.*

*Anyám elsózta néha a húslevest.
Bosszantott. Kértem helyette mást.
Elfáradtam. Mikor beesteledett,
lefeküdtem. Az utcán káromkodást*

*hallottam. De engem ez sem érdekelt.
Meghalt apám. A ravatalon fekszik.
Szöveget kell hoznom a koporsóra.*

*Azt mondják, nem ilyen halált érdemelt.
A gázon már olcsó tea melegszik,
megiszom. És elfeledkezem róla...*

Kulin Ágnes

Kutasi Xénia

MARCSÁK GERGELY

1990. február 23-án született az ungvári járási Kincshomokon. Tanulmányait 1996-ban kezdte a Homoki Általános Iskolában. 2005-2006 között az Ungvári 10. számú Dayka Gábor Középiskolában, 2007-2012 között pedig az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természet-tudományi Kar magyar filológia szakán folytatta tanulmányait. Jelenleg az Ungvári 10. sz. Dayka Gábor Középiskola magyartanára.

Verset és rövidprózát ír. Az *Együtt* című folyóiratban 2010 decembere óta publikál.

Blogja: <http://www.ungonberken.blogspot.com>

ZÁR

Csak ketten voltak a konyhában édesanyjával. A számlák kifizetésén gondolkodtak. Beszélni nem akartak. N. undornak álcázott beteges kéjjel szívta orrába a dohos lakás émelyítő penészszagát. Anyja azért nem beszélt, mert úgy gondolta, anélkül is értik egymást. A szülés óta olyan testrésznek tekinti N-t, aki kiszakadt belőle és jellemnek hívott önállósággal gondolkodni kezdett. N. sejtí ezt, de nem haragszik. Jogos örültség – véli.

Jön egy vendég. Szokatlan, nem emlékeznek rá, mikor járt utoljára vendég náluk. A nappaliban a díványra ültetik és az anya egy pohár vizet hoz az ismeretlennek. Elmondja, hogy az alattuk lévő lakásban él, majd szemérmetlenül kérdezgetni kezd a szekrény mögötti titkos ajtóról. Érdekli, kit zártak oda. Talán furcsának tűnhet, hogy másfél év után (mióta ideköltözött) csak most elégelte meg ennyire az állandó kopogást és az éjszakai segélykérő kiáltásokat.

Anya és N. egymásra néztek, majd a vendégre, és látszólag nem értettek semmit. Csak N. érzi, hogy végre valaki jó kérdést tett fel. Gyermekkori emlékei közt él a titkos ajtó. Ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy kinyissa végre. Többé nem nyilváníthatja képzelgésnek, nem nyomhatják el a fejében más gondok, nem veszhet az elmúlt évek ködébe. Az ajtó létezik, és ki kell nyitnia.

Anyja gyenge karja nem bírta a széken tartani. Felugrott és a vendég segítségét kérte az ódon ruhásszekrény eltolásához. A rothadozó, besüllyedt parketten nehéz dolguk volt. Talán öt centivel sem tolták még odébb azt a szekrényt, máris előkerült alóla egy üveggolyó. Hát persze! Az én üveggolyóm! – gondolta N. Újabb erőlködés után egy apró, bekeretezett családi fotó. Jó ég, ez meg itt volt?! Milyen régen láttam.

A szekrényt kifordították a dívány felé, és valóban, ott az ajtó. A kulcs a zárban. N. kinyitja, izzadó tenyerével lenyomja a kilincset és a résnyire tárt ajtón beles. Becsapja, kulcsra zárja és kéri a vendéget, segítsen visszatolni a szekrényt. Az nem kérdez, segít, majd szó nélkül távozik. Anyja sem mond semmit. Úgy gondolja, anélkül is megértik egymást. Visszamegy a konyhába.

N. eleinte sokat gondolt a történetekre, de lassan érdektelenné vált. Azért néha még most is látja maga előtt: a szobában két ember ült – anya és fia. Kifejezéstelen arccal bámultak rá. A szobában nem volt egyéb bútor, csak a székek, egy asztal és egy ódon ruhásszekrény.

UTAZÁS

Szemben ültünk egymással, szemeztünk. Így láhattam, hogy rezgeteti szoknyás combját a vonat Ungvár és a jövőnk között egy fényes, tiszta vagonban. Milyen tökéletesek a vonásai. Ritka az ilyen. Láthatólag imponált neki az érdeklődésem.

Menetiránynak háttal rámjött egy köhögőroham, és nem akart megszűnni. Észrevette, hogy kínosnak érzem a helyzetet. Sajnálta, hogy köhögök. Krákogva jött föl légcsővemen egy használt papírzsebkendő. Arcvonásai megrezzentek, meglepődött, hogy köptem az ülés alá. Ezután számból záporozni kezdett a szotyí héja. Sárral keverve szórtam a tüdőmből a vagon végébe is. Egy nagyobb kupac a szomszédos ülésre röpült. Csodálkozását már nem tudta takargatni. Látta, hogyan köhintek fel egyenként minden cigicsikket. Szennyes, fekete nyálam az utasok szétkenték a padlón, ráfröcskölt az ablakokra is.

Mikor az utolsó tépett menetjegyeket hörögtem a sarokba, elkezdett undort érezni. Nem csodálkoznék, ha ezek után már nem is akarna látni. Végül is elég nagy az orra. Most veszem észre, hogy a karja is szőrös.

Végállomás.

Kárpáti P. Zoltán

VENDÉGSÉG

*Szekéren jöttek az Apostolok.
Leugrottak, egyikük a bakon maradt.
Jámbor arcukra símaszkot húztak.
Saruik már döngették az ajtót,
mikor ijedten kinyitottam.
Azonnal nyakamat szegték,
volt, akit az ágyban szúrtak le:
vörös-fehér paplan,
szívárgó halál.*

*Minden pénzt magukkal vittek.
Vihogva keresték a rejtett értékeket,
majd továbbálltak. Amerre mentek,
mindenki mélyen meghajolt.*

TÁRSADALOM

*Véges számú halmazok sűrű ködébe
süpped a gyermekek lába.
Lépní sem bírnak, de nevetnek a dolgon.
Ezek mindenén nevetnek.
Bezzeg, ha komolyra fordulnak a dolgok,
máris úgy zokognak, mint a csecsemők.
Egy szeneslapátnyi öröm és a jövő az,
amit hozzájuk köthetünk. Többről beszélni nem érdemes.
Olyan lett környezetünk, mint egy nagy játszótér.
A durva lépcsők is csúszdává idomulnak.
Én – szerencsére – békés ember vagyok.
Visszajárok a megszokott helyekre és csendesen
tudok ülni egy kissőr mellett.
De a valóságnak nincsenek csendes járókelői.*

INTERNET ELŐTT

1.

*Úgy rohant el ez a nap is, mintha maga az Isten hajtaná.
A percek elsimulnak két e-mailváltás között.
Elektronikus üresség.
Online magány.*

2.

*A buszról tömeget láttam, azt hittem, baleset.
Már erre sincs idő. A teherautó koporsót vitt.
Ha feltéptem volna fedelét, valami nagyon
Fájdalmasat ordítok a halott sminkelt arcába.
Micsoda nyugalom. Csak szikráját küldené el nekem.
Csatolmányként. Drótpostán.*

Lőrincz Katalin

SZÍNHÁZ

Köpenyét a fogásra dobta. Nyakkendőt kötött. Bezárta rendelőjét és kifelé menet még a bágyadt nővérekre köszönt. Kivette a zsebéből a meghívót. Összgyűrődött.

A színházban épp a főpróbát tartották. Színpad. Vizeslavor. Műanyag kés. Kis pénz, kis díszlet. A színész eljátssza, hogy nem izgul.

A kocsija begördült a parkolóba. „Esztetikai élményre vágyik”. Előre nem ül, mert a hangfalak megsüketítik. Inkább középtájt, onnan jól lát és a nyugdíjasok sem takarnak.

Elhúzzák a függönyt. Színpad, vizestál, konyhakés. A színész szóltanul bejön, törökülésben a vizestál felé görnyed. Felvágja az ereit és kézfejét a langyos vízbe eresztí. Nyög, aztán eldő. Csend és döbbenet. Érkezik egy SMS. Susogás:

– Mondtam, hogy vedd le a hangot. Valaki elkezd tapsolni. Aztán az egész nézőtér tapsol. Vastaps. Álló taps, ujjongás.

Felszalad a színpadra. Rutinosan pulzust keres.

– Meghalt! Meghalt!

Őt is megtapsolják.

Egy producer a színigazgatónak épp turnét ajánl. Elfogadja. Végül is elég nagy a társulat.

HÉTKÖZNAPOK

Jó volt leülni egy kicsit. De most már hazamegyek. Még dél sincs. Jön egy teherautó, jóelőre nagyot szippantok a levegőből. Még alig hagyott el, mégsem bírom. Tüdőzöm a benzines port.

Az iskolánál gyerekek. Biztos szünet van. Valamit játszhatnak, vagy gúnyolják azt a fiút. Igen, csak harminc ismerőse van fészen. Szerintem meg a füle is nagy. Rámnéz, szeretné, hogy segítsék. Na jó, talán majd délután bejelölöm.

Egy ablakban ciklámen virít. A múltkor olvastam, hogy mérgező. Meg azt is, hogy a természetben mindennek oka van, nagy pontossággal kiszámítva. De vajon mitől tart egy szobanövény?

Elfordítom a kulcsot a zárban. Hazaértem. Cipő, dzseki le. Táská az ágy végébe, ledőlök. Kassák rámbámul a kétkötetes arcával. Mondani akar valamit. Olyasmit nyög ki, hogy a vakok is könnyeznek és a hegyi falvakban kikötött egy hajó.

Ne törd magad Lali! A lábujjammal bekapcsolom a gépet.

HOLNAP HAJNALIG

Ásít, dohog, megrezzen a város.

*Kabátját az éj a téren felejtette,
foszlányait makacsul markolják a fák.*

*Ungvár ezer szemén
kattogva kúszik a redőny,
nyújtózik a folyó
rideg kavicságyán.*

*Lábamra gesztenyelevelet
söpörnek a sosem-alvók,
majd eltűnnek*

...

holnap hajnalig.

Kárpáti P. Zoltán

NYITOTT KAPUK

*Ritkán nyitják ki mindkét kaput,
de ma nagy a tömeg az udvaron.
A férfiak régi, szekrényszagú öltönyökben
állnak komor arccal.
Már velem is kezet fognak.
Páran a szomszéd ház cserepezéséről
folytatnak csendes vitát.
A nők gyengébbek,
de a koporsóhoz mindig közelebb állnak,
és mindig tudják, mit kell ilyenkor mondani.
Én egy „részvétem” kinyögéséről is tartok.
Az út másik oldalán is vannak,
hárman találgatják, ki volt a hibás.
Azt hallani, hogy te.
Belenyugodnak.
Aki nem nyugodott bele, felhasította a bőrét
és kilépett belőle.
Az élő szövetre ráragadt a por.
Négyen vittek a vállukon.
Mélyebb nyomot hagytak a sárban.
Felém fordultál:
– önzőség azt kérnem, hogy zárjon be a bolt?
Hogy döggöljön meg minden tyúk és nyíljon meg a föld?
Nem tudom...
Nem tudom, de a bolt még ma sem zárt be.
Közös ismerősökkel iszom ott egy sört.
Senki nem mondja, de mind rád gondol
és néhány poénunk is tőled való.
Hát, ez is valami.*

ZUHANÁS

Romos falak között, szakadt függönyök takarásában láttam vajúdni a XX. századot. Meggyötört teste ócska rongyokban reszketett, piros szoknyája alá sandított néha a bába. Fájdalmai közt zakatolt fejében egymillió arctalan katona masírozása. Előlük nem volt menekvése. Látszik a feje – szól a bába. És valóban, láttam csúcsos kis fejét, fémes csillogását a törtető, araszoló fejnek. Csak jött kegyetlenül, szélesedő testét nem állíthatta meg repedő izom vagy halálsikoly. Világra akart jönni, szétrombolni a meleg méhet, átszakítani minden gátat. Utolsó centimétereit anyja élettelen testéből húztam ki és a fény felé tartottam. Súlyos réztestén embervér gyöngyözött.

Megijedtem. Ehhez foghatót elképzelni sem merem. Az egykori iskola ablakán kidobtam az újszülött ágyúgolyót. Azóta zuhan fényes csillogással, pergő vérrel és az emeletek ablakaiban sorra látni vélik. Egyre csak száguld, húzza a gravitáció, és ti nem látjátok, nem tudjátok, hogy éppen felétek tart. Álltok csak, gyanútlanul acsarkodva és bízva a gondviselésben, míg a felhők tetejét már lebbenti zuhanó örökségetek szele.

Lőrincz Katalin

Imre Ádám

ÁLOM

- Tudja, sosem szerettem én lenni az okosabb.
- Igen.
- Mondja, mi foglalkoztatja leginkább?
- A gyermekeim jövője.
- Adjak esetleg egy kis pénzt?
- Nem fogadhatom el. Nem úgy neveltek... Viszont, ha úgy szerveznék, hogy én meghalok és maga lesz a hibás...
- Akkor kénytelen lennék fizetni.
- Pontosan. És hosszútávon mindenki jól jár.
- Nem fogják siratni?
- De. Ezért mondom, hogy hosszútávon.
- Nem keresi tovább a szépséget?
- Nem. Meguntam. Többször a markomban volt és mindig elsorvadt. De maga meg honnan tud erről?
- Hogy keresi?
- Igen.
- Mind azt tesszük. Csak nekem még magánál is kevesebb esélyem van rá, hogy megtaláljam.
- Ugyan. Egyforma eséllyel indulunk. Vagy nem?
- De, csak nem mindegy, közben milyen messzire sodródik az ember. Én is tervezhetném a balesetem, de annak semmi értelme. Olyannyira, hogy Isten se gondol vele. Vagy ez csak nekem tűnik így?
- Nem. Én is, mi is így gondoljuk.
- Viszont, ha még mindig biztos a dolgában, arra jutottam, hogy segíték.
- Jó, akkor ki kell találni, hogyan csináljuk. Remélem nem haragszik meg, de azt beszéljük, hogy van már gyakorlata ilyesmiben...
- Nem haragszom. Bár ezt homály fedi még a közeli ismerőseim előtt is, de sejtettem, hogy beszélnek róla... Térjünk a tárgyra. Biciklivel jár munkába?
- Igen. Minden reggel hatkor indulok.
- Nagyszerű. Én majd szemből jövök. A többit közben kitalálom. Igyekszem minél kevesebb fájdalmat okozni.
- Köszönöm, kedves magától.

Megszólalt a mobil ébresztője. N felébredt, kinyomta. A gyerekszobára nézett és felsóhajtott. A konyhában evett egy szendvicset és próbálta felidézni, mit álmodott. Nem ment. Biciklire ült és útnak indult.

Kalitics Erika

TARTALOMJEGYZÉK

A SZÁRNYPRÓBÁRÓL (CSORDÁS LÁSZLÓ)	7
KOVÁCS ELEONÓRA	10
Szappantartó szentképpel	11
Ritka búza, ritka rozs	12
Hideg, sötét	14
Suttogók	16
Krétarajz az úttesten	18
Mosolyogj	19
Mit tehetne egyebet?	20
Amikor már	21
HORVÁTH (BOJCSUK) ZSANETT	22
Vanitatum Vanitas	23
KURMAI-RÁTI SZILVIA	24
Érzelmileg labilis	26
LENGYEL WANDA	30
Áldozati oltár	21
HÉDER INGRID	32
Nincs mit megbánnom	33
NÉMETH ANETT	40
Gyertya	41
Templom	41
Test	41
Lélek	41
HÁJAS CSILLA	42
Egy hétköznapi ház	43
Néhány lépésre a tökéletességtől	46
Lucifer utódai	48
GAZDAG VILMOS	52
Tovatuőő álom	53
ÁMORTH ANGELIKA	54
A tökéletes	55
Éjjeli egérvadászat	57

PÁK DIÁNA	60
00 : 00 : 01	61
Négyszer kettes	61
Éjfél	62
Kis hamvak	62
Vérbe mártották a szép nyarat... ..	62
Boszorkányszombat	63
NAGY EMESE	64
Keret	65
PUSZTAI-TÁRCZY BEATRIX	68
Ilyen a házasság!	69
Pillanatok	70
Tél	71
Húgom	71
Szomorú szonett	72
MARCSÁK GERGELY	74
Zár	75
Utazás	76
Vendégség	77
Társadalom	77
Internet előtt	78
Színház	79
Hétköznapok	79
Holnap hajnalig	80
Nyitott kapuk	81
Zuhanás	82
Álom	84